

4160 SAYILI VE 22 TEMMUZ 1958 TARİHLİ RESMİ GAZETEDE

YAYINLANAN

MADENLER VE TAŞ OCAKLARI NİZAMNAMESİ

(205/64,627/65 ve 795/68 sayılı bildirimler ile tadil edilmiş şekli ile)

Bölüm 270, Madenler ve Taşocakları Kanunu

46. madde altında yapılan nizamname

Kısa isim:

1. Bu nizamname,1958 Madenler ve Taş ocakları Nizamnamesi olarak isimlendirilir.

I. Kısım

Başlangıç

Tefsir:

2. Bu nizamnamede metin başka türlü gerektirmedikçe "dik meyilli" maden kuyusu veya başka yeraltı kazıları ile ilgili olarak 45 derece veya daha fazla yatay eni meyili ifade eder.

M.M.İ
S.130

"Dinamitçi" Patlayıcı maddeler ve nizamnamenin 27. maddesi veya o nizamnameyi tadil eden veya onun yerine kanunlarda herhangi bir nizamname altında patlayıcı maddeler müfettişi tarafından verilen bir ehliyet belgesi sahibi şahsı ifade eder.

"Ekip başı" bir ekip veya kontrol sorumlusu işçiyi ifade eder. Ekip ve kontrattaki belirli bir işçinin sorumlu olup olmadığı hakkında şüphe uyanması halinde, ekip başının sorumluluğu müdüre intikal eder.

"Hava kapısı ve su barajı" her hangi bir maden galerisi, yarması veya başka herhangi bir maden deliğindeki suyu kapatmak veya basınçlı havayı kesmek amacıyla ve bu gibi galerileri, yarma veya başka maden deliğini tamamen kapayacak şekilde yapılmış bir herhangi yapıyı ifade eder.

"Kanun" Bölüm 270, Madenler ve Taş ocakları (düzenleme) Kanunu ile onu tadil eden veya onun yerine konan her hangi bir kanunu ifade eder.

"Kaza" bir şahsın ertesi vardiyanın başlamasında işe dönerek normal işini yapamıyacak derecede sakatlandığı bir olayı ifade eder.

"İşletme ruhsatı sahibi" kendisine maden işletme ruhsatı verilen bir şahsı veya şahıs gurubunu ifade eder.

"Maden ve Taş ocağı asansör bakıcısı" asansör kafesi, bölmesi veya kovasına insan ile malzeme yükletilmesi ile boşaltılmasına nezaret etmek ve asansör makinesi sürücüsüne gerekli işaretleri vermek için çalıştırılan şahsı ifade eder.

"Makine defteri" kapağında bu kelimeler yazılı olan ve müdür tarafından muhafaza edilen ve içine bu nizamnamenin gerektirdiği hususları kaydedilen defteri ifade eder.

"Motor" buhar, içten yanma, elektrik, ısı veya basınçlı hava ile çalışan her hangi bir motoru ifade eder.

"Müdür" Maden işletme, maden arama veya taş ocağı işlerinde çalışan şahısların güvenlik, sağlık, iskân ve öteki durumlarından bu nizamname altında sorumlu olarak kaydedilmiş bir şahsı ifade eder ve herhangi bir şahsın bu şekilde kaydedilmemesi halinde ruhsat hamili, ruhsat sahibi, işletme ruhsatı sahibi veya onların vekilini ifade eder.

"Müfettiş" Kanununun 41. maddesinin 1.'ci fıkrası altında tayin edilen Madenler Dairesi Müdürü'nü ifade eder.

"Orman Müdürü" Hükümetin Orman Dairesi Müdürü'nü ifade eder ve bu nizamname maksatları için onun gerekli şekilde yetkilendirdiği herhangi bir orman memurunu da ihtiva eder.

"Ruhsat Hamili" Kendisine arama ruhsatı verilen bir şahsı veya şahıs gurubunu ifade eder.

"Ruhsat Sahibi" Kendisine taş ocağı işletme ruhsatı verilen bir şahsı veya şahıs gurubunu ifade eder.

"Vali" Kıbrıs Valisini ifade eder ve Bölüm 270, Madenler ve Taş Ocakları (Düzenleme) Kanunu maksatları için tesbit edilebilecek belirli görevleri yapmak için onun gerekli şekilde yetkilendirdiği herhangi bir şahsı ifade eder.

II. Kısım

Dilekçeler

Bölgelerin Şekil ve Büyüklüğü:

3. Arama ruhsatı ve maden veya taş ocağı işletme ruhsatı ile ilgili dilekçeler sadece doğru hatlarla sınırlandırılmış bölgeler için sınırlamaları ve istenilen alanın genişliği aşağıdaki şekilde olmalıdır:
  - a. Arama ruhsatı için dilekçe sunulan alanın genişliği 2 mil kareden fazla olmamalıdır. Valinin rızası olması hariç bir şahsın elinde toplam genişlikleri 20 mil kare olan birbirine bitişik veya yakın alanlar için arama ruhsatları bulunması veya bir şahsın elinde maden arama için toplam olarak 50 ve taş ocağı madenleri aramak için 40 mil kare alanlar için aynı zamanda arama ruhsatları bulunması halinde o şahıs hiçbir halde arama ruhsatı için dilekçe sunmamalıdır.
  - b. Maden veya taş ocağı işletmek için yapılan müracaatlarda alanın genişliği çıkarılması tasarlanan maden veya taş ocağı maddelerine yığmaya yeterli olacağı tahmin edilen alandan fazla olmamalıdır. Buna yardımcı operasyonlar için de makul bir alan eklenir. Ancak Tapu Müdürü kendi taktirine göre sınırların dilekçe sınırları alanının bölgesinde halen mevcut arama ruhsatları ile maden ve taş ocağı işletme ruhsatları sınırlarına uyacak şekilde tadil edilmesini emredebilir.

Dilekçe Formaları Birinci Cetvel

4. 1. Arama ruhsatı maden veya taş ocağı işletme veya taş maddeleri çıkarma ruhsatı almak isteyen herhangi bir şahıs bu nizamnamenin birinci cetvelinde gösterilen ilgili forma üzerinde aşağıdaki şekilde dilekçe sunmalıdır:

1.205/64
1.627/65

- a. Arama ile Maden veya Taş Ocağı işletme ruhsatları ile ilgili dilekçeler Madenler Dairesi Müdürü aracılığı ile Bakanlar Kuruluna sunulur.
- b. Ham maddeleri çıkarma ruhsatı ile ilgili dilekçeler, bu maddelerin çıkarılacağı yerin bulunduğu ilçenin kaymakamına sunulur. Gönderilecek suret , plân ve suretler ikinci cetvelde.

2. Dilekçe sahibi dilekçeyi iki suret olarak sunar. Dilekçe ile birlikte bu nizamnamenin ikinci cetvelinde gösterilen ilgili ücret de gönderilir. Arama veya maden veya taş ocağı işletmek için dilekçe sunulması halinde dilekçe sunulan alanı gösteren ve bir mile iki inçten az ölçekte olmayan hükümet kadastro haritasının üç sureti de gönderilir. Ancak dilekçe sunulan alanın tümü veya bir kısmının bir devlet ormanı içinde olması halinde dilekçe ile birlikte söz konusu haritanın beş sureti gönderilir. Yine ancak taş maddeleri çıkarma ruhsatı için dilekçe sunulması halinde Kaymakam dilekçe sahibinden dilekçenin kapsadığı alanı gösteren hükümet kadastro haritasının iki suretini veya alanın tümü veya bir kısmının Devlet ormanı içinde bulunması halinde dört suretin

gönderilmesini isteyebilir.

3. Arama Planları: Maden İşletme ruhsatı dilekçesi yapıldığı hallerde dilekçe sahibi Madenler Dairesi Müdürü'ne arama plânının bir suretini de sunar. Plânda ilgili yerde yapılan tüm arama işlerinin mevkii, bulunan madenin değeri ve bu gibi aramadan hesaplanan maden cevheri miktarının bir tahmini gösterilmelidir.

III. Kısım

Arama

5. Arama ruhsatları bu nizamnamenin üçüncü cetvelindeki Forma E şeklindedirler ve aşağıdaki şekilde iki sınıfa ayrılırlar:

A Sınıfı: Bakır, demir, manganez, nikel, kobalt, krom, çinko, kurşun, kükürt, kadmiyum, altın, gümüş, plâtin selenyum, tellür ve kireçten oluşan veya ihtiva eden bir veya daha fazla maden için arama yapma ruhsatı.

B Sınıfı: Boya maddeleri olarak kullanılan amber veya toprak, magnesit, kum, taş, arduvaz, granit veya başka kayalar, tebeşir, kil, çakmak taşı, tuz, çakıl, alçı, kireç taşı, mermer, kireçli toprak veya kuvarstan oluşan veya ihtiva eden bir veya daha çok taş ocağı maddesi için arama yapma ruhsatı.

Uzattmalar:

6. Bir arama ruhsatının sona erme tarihinden en az bir ay önce Madenler Dairesi Müdürü eli ile Bakanlar Kuruluna müracaat yapılması halinde Bakanlar Kurulu altı aylık sürelerle A Sınıfı bir ruhsatı azami üç yıla ve B Sınıfı bir ruhsatı da azami bir yıla kadar uzatabilir.

Devretmek veya Tahsis Etmek. 2. Cetvel

7. Valinin rızası ile herhangi bir ruhsat sahibi bu nizamnamenin 2. cetvelinde gösterilen ilgili harcın ödenmesi üzere ruhsatındaki herhangi bir hak veya menfaati devir veya tahsis edebilir.

Yükümlülükler:

8. 1. Arama ruhsatı sahibi tarafından sadece arama için yapılacak masraflar şunlardır:

A. A sınıfı arama ruhsatı sahibi tarafından;

Ruhsatın ilk yılı için her mil kare veya kısım için £ 150.-

Ruhsatın 6 aylık birinci uzatması için her mil kare veya bir kısmı için £ 150.-

Ruhsatın 6 aylık ikinci uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 150.-

Ruhsatın 6 aylık üçüncü uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 250.-

Ruhsatın 6 aylık dördüncü uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 250.-

Ruhsatın altı aylık beşinci uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 500.-

Ruhsatın altı aylık altıncı uzatılması için her mil kare veya kısmı için £ 500.-

B. B sınıfı bir arama ruhsatı sahibi tarafından;

Ruhsatın ilk yılı için her mil kare veya bir kısmı için £ 150.-

Ruhsatın altı aylık birinci uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 75.-

Ruhsatın altı aylık ikinci uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £ 100.-

Ancak Bakanlar Kurulu, ruhsat sahibinin ruhsatın kapsadığı alana yaptığı masrafın yukarıdakilerden fazla olduğundan tatmin olması halinde, fazla olan miktarın veya onun herhangi bir kısmının başka arama ruhsatı sahibi bulunduğu başka herhangi bir alana sarfedilmiş sayılmasına veya ruhsatın hemen müteakip altı aylık süresine devredilmesine müsaade edebilir.

2. Arama ruhsatının geçerlilik süresinin sona ermesini müteakip aynı yer veya bir kısım için aynı ruhsat sahibine başka bir arama ruhsatı verilmesi halinde bu bölge ile ilgili masraf, ruhsatın her altı aylık süresi için her mil kare veya bir kısım için A sınıfı ruhsatlarında 2500.- ve B sınıfı ruhsatlarında da £ 100.- dir.

3. Yukarıdaki 2. fıkra uyarınca verilen bir arama ruhsatının söz konusu fıkrada gösterilen bölgeden veya bir kısmından başka herhangi bir ek bölgeyi daha kapsaması halinde, ek bölge ile ilgili masraf bu maddenin birinci fıkrasındaki duruma göre A veya B paragrafları uyarınca tesbit edilir.

4. Bu madde maksatları bakımından, arama ruhsatına atıfta bulunan "Sahip" kelimesi, ruhsata hak sahibi veya onu devralan ile o ruhsata sahip olmuş herhangi bir şahıs veya şahıslar grubu üyesi ihtiva eden ve tüzel kişiliği olan veya olmayan herhangi bir kuruluşu da ihtiva eder.

5. 25 Haziran 1964 tarihinden hemen önce geçerli olan masraflar, o tarihten önce verilmiş her arama ruhsatı için geçerli olmaya devam eder. Ancak söz konusu tarihten veya daha sonraki bir günden başlayan bir süre ile ilgili olarak herhangi bir zaman uzatılmış veya verilmiş herhangi bir ruhsat için yapılacak masraflar, bu madde tarafından tesbit edilen masraflardır.

Yükümlülüklerin geçici olarak istenmemesi. 2. cetvel.

9. Vali, ruhsat hamilinin yazılı müracaatı ile bu nizamnamenin 2. cetvelinde gösterilen ilgili harcı ödemesi ve iyi bir sebep göstermesi üzerine uygun göreceği belirli bir süre için herhangi bir ruhsatla ilgili olarak yukarıdaki madde tarafından konan yükümlülüklerin geçici olarak uygulanmamasını yazılı olarak emredebilir. Vali aynı şekilde bu süre zarfında ruhsat hamili tarafından ruhsatın kapsadığı alandaki arazide hiçbir iş yapılmadığı takdirde böyle bir zaman süresi veya herhangi bir kısmının ruhsat süresinden sayılmamasını emredebilir.

Plân ve raporlar.

10. Ruhsat hamili bu nizamnamenin VI. Kısmı uyarınca istenilen hesap, rapor, plân ve bilgiyi Madenler Dairesi Müdürü'ne sunar.

Patlatma.

11. Ruhsat hamili, ruhsatın kapsadığı alan üzerinde herhangi bir patlatma hareketine başlamadan önce Madenler Dairesi Müdürü'nden yazılı yetki almalıdır. Alanın bir Devlet Ormanı içinde bulunması halinde Orman Dairesi Müdürü'nden de yazılı yetki alınmalıdır.

Ağaç kesmek.

12. Bir Devlet Ormanı içindeki herhangi bir alanı kapsayan bir arama ruhsatı yapma hamili Orman Dairesi Müdürü'nün izni olmadan ruhsatın kapsadığı alan içinde bulunan herhangi bir ağacı kesmez veya vekil veya müstahdemlerinin kesmesine müsaade etmez.

Yol İnşaatı. Böl.96

13. Ruhsat hamili yol ve binalar düzenleme kanunu veya onu tadil eden veya onun yerine konan herhangi bir kanun hükümlerine tabi olmak şartıyla, Valinin onayı ve arazinin bir Devlet Ormanı içinde bulunması halinde Orman Müdürünün onayının alınması üzerine ruhsatın verdiği imtiyazları yerine getirmek için gerekli olabilecek alana giden ve alandan çıkan yeni yol, hat veya patikaların inşa ve idamesi için gerekli tedbir alabilir.

Tabii su yolları.

14. Bir arama ruhsatının kapsadığı alan içinde herhangi bir tabii su yolu bulunması halinde Madenler Dairesi Müdürü'nün veya alanın bir Devlet Ormanı içinde bulunması halinde Orman Müdürünün kesin izni olmadan o su yoluna herhangi bir kısıntı veya döküntü atılmaz.

Numunelerin muhafazası.

15. Arama deliklerinden çıkarılan tüm numune veya maddeler, Madenler Dairesi Müdürü'ne deliğin açılmasının tamamlandığının bildirildiği tarihten sonra söz konusu numunelerin Jeoloji Dairesi'nin bir Jeoloğu veya istenilmesi halinde Madenler Dairesi Müdürü tarafından incelenmesini mümkün kılmak amacıyla ruhsat hamili tarafından altı haftalık bir süre için muhafaza edilir.

Aramanın tamamlanması.

16. 1. Arama işlerinin tamamlanması üzerine ruhsat hamili, yazılı olarak Madenler Dairesi Müdürü tarafından bunu yapmaktan muaf tutulmadığı takdirde, tüm çukur, delik ve kazıları Madenler Dairesi Müdürü'nü tatmin edecek şekilde doldurmalıdır.
2. Madenler Dairesi Müdürü uygun göreceği kayıtlara tabi olmak şartıyla yukarıdaki fıkrada zikredilen muafiyeti verebilir ve bu kayıt ve şartların gerekli şekilde yerine getirileceğine dair ruhsat hamilinin £50.- kadar garanti vermesini isteyebilir.

IV. Kısım

Maden ve Taş Ocağı İşletme Ruhsatı ve Taş Çıkarma Ruhsatı ne zaman verilir

Üçüncü Cetvel.

17. 1. Maden İşletme Ruhsatı bu Nizamnamenin üçüncü cetvelindeki Forma F şeklinde olur ve maden ihtiva eden bir bölge için verilir.
2. Taş Ocağı İşletme Ruhsatı bu nizamnamenin üçüncü cetvelindeki Forma C şeklinde ve aşağıdaki şekildeki iki sınıfın birimden olabilir.
  - a. **A Sınıfı:** Ruhsatın kapsadığı alanın yirmi dönümden fazla veya çıkarılan taş ocağı malzemesinin tamamen ve kısmen ihraç edileceği veya bir ameliyenin ürünü veya o ürünün bir kısmının ihraç edileceği hallerde verilir.
  - b. **B Sınıfı:** Ruhsatın kapsadığı alanın A Sınıfına girmediği ve taş ocağından çıkarılan malzemenin Kıbrıs'ta kullanılacağı veya satılacağı veya bir ameliyeye tabi tutulacağı ve alınacak ürünün Kıbrıs'ta kullanılacağı veya satılacağı hallerde verilebilir.
3. Bir taş çıkarma ruhsatı bu nizamnamenin üçüncü cetvelindeki Forma H şeklinde olur ve ruhsata konu bölgenin bulunduğu ilçe kaymakamının kanısına göre malzemenin satılamayacağı veya satış için ameliyeye tabi tutulmayacağı hallerde verilebilir.

İstihdam etme yükümlülükleri.

18. 1. Maden veya taş ocağı işletme ruhsatı sahibi işletme bölgesindeki maden veya taş ocağı işlerinde devamlı olarak aşağıdaki sayıdaki işçileri istihdam etmelidir.
  - a. Maden işletmelerinde icar mukavelesine dahil edilen her mil kare için nisbete göre 500 işçi,
  - b. A Sınıfı bir taş ocağı işletme ruhsatı halinde ruhsata dahil edilen her mil kare için nisbete göre 30 işçi,
  - c. B Sınıfı bir taş ocağı işletme ruhsatı halinde ruhsata dahil edilen her dönüm veya bir kısmı için 1 işçi.
2. a. Yukarıdaki 1. fıkrada tesbit edilen işçiler için nisbete göre 8 işçi yerine 1 Beygir Gücü nisbetinde hesaplanacak işçi kurtarma cihazları kabul edilir.
- b. Bu gibi cihazın Beygir Gücü imalatçının belgesinde belirttiği fren Beygir Gücüdür.

Yükümlülüklerin Deęiştirilmesi.

3. Ruhsat verilen bölgede maden veya taş ocağı işletmelerindeki çalışmaların gayretli ve etkili bir şekilde yürütüldüğü ve bu madde gereğince istihdam edilmesi gereken işçi sayısına bu işleri sürdürmek için ihtiyaç olmadığı yolunda Madenler Dairesi Müdürü'nün tavsiyesi üzerine Bakanlar Kurulu uygun gördüğü takdirde ve koyacağı şartlara tabi olmak üzere istihdam edilecek işçi sayısı ile ilgili olarak bu maddece ruhsat sahibine konan yükümlülükler gerek geçici olarak gerekse geriye kalan süresi için değiştirilebilir.

Mevsimlik Deęiştirmeler.

4. Bakanlar Kurulunun maden veya taş ocağı işletmelerindeki çalışmaların gayretli ve etkili bir şekilde yerine getirildiğinden ve hava şartları nedeniyle bu maddece istenilen işçi sayısının devamlı olarak istihdam edilmesinin mümkün olmadığından tatmin olması halinde, Kurul yılın herhangi bir süresinde istihdam edilen işçi sayısı ile ilgili olarak bu maddece konan yükümlülükleri değiştirebilir. Kurul bu değişiklikleri uygun göreceği herhangi bir zamanda kaldırılabilir.

Yükümlülüklerin geçici olarak durdurulması.

5. Bakanlar Kurulu, bu madde ve tesbit edilen maden veya taş ocağı işletme ile ilgili bir ruhsat sahibinin yükümlülüklerinin değiştirilmesini gerektirecek durumlar yaratıldığından tatmin edildiği takdirde bu yükümlülükleri tesbit edeceği şartlara tabi olmak üzere ve göstereceği zaman süresi için yazılı olarak geçici bir süre için durdurabilir.

İcar mukaveleleri veya ruhsatların gruplaştırılması.

19. Madenler Dairesi Müdürü;

- a. Mukavele veya ruhsatların aynı maen veya taş ocağı mddeleri için verilmesi ve sahaların birbirine yakın veya bitişik olması;
- b. Mukavele ve ruhsat sahalarının sistemli bir iş projesi hazırlanmış olan makul bir coğrafi ünite tertib etmesi ve projenin detayları ile istenilecek plânların Madenler Dairesi Müdürüne sunulması halinde kendi takdirine göre icar edildiği veya ruhsat verilen sahaların gruplaştırılmasına müsaade edebilir.

Raper ve Plânlar.

20. İşletme veya ruhsat sahibi bu nizamnamenin IV kısmında istenilen rapor, plân ve bilgiyi Madenler Dairesi Müdürüne sunar.

Sınır İşaretleri.

21. İşletme veya ruhsat sahibi her zaman kendi masrafı ile, icar edilen veya ruhsattaki sahanın sınırları her zaman açık olarak görülebilecek şekilde sınır işaretleri bulundurur ve bunları idame ettirir.

Suların Kullanılması, Bölüm 351.

22. Kuyular Kanunu hükümlerine tabi olmak üzere veya onu tadil eden veya onun yerine konan herhangi bir kanun işletme veya ruhsat sahibi icar edilen veya ruhsat verilen saha üzerindeki suyu maden veya taş ocağı çalıştırmak veya bunlarla ilgili herhangi bir maksat için alabilir veya kullanabilir. Su toplayabilir, depolayabilir veya su kuyusu açabilir.

Ancak ruhsat sahibi bunu yaparken başka şahısların haklarına tecavüz etmemeli zarar vermemeli veya başka şekilde bu haklar aksine etkilememelidir.

Bina ve öteki inşaatlar, Bölüm 96.

23. Yol ve Binalar düzenleme kanunu veya onu tadil eden veya onun yerine konan herhangi bir kanun hükümlerine tabi olmak şartıyla icar mukavelesi veya ruhsat sahibi kendisine icar edilen veya ruhsatı verilen saha içine maden veya taş ocağını başarılı şekilde işletmesi için gerekli olan işçi evleri, baraka meter, makina, fırın, bina temizleme tesisleri, boru hatları, demir yolları tramvay yolları ile başka yollar ve işler yapabilir veya inşa edebilir. Ancak içine konacak tesislerin detayları ile birlikte plânlanan Madenler Dairesi Müdürüne sunulmadıkça hiçbir izabe tesisatı temizleme veya işleme tesisatı veya benzeri nitelikteki yerler inşa edilmez.

Çakıl, Kum vs. Çıkarmak.

24. 1. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi satış için olmamak üzere önceki madde maksatları için icar mukavelesi yapılan ve icar edilen sahada kum, çakıl veya taş almak için kazı yapabilir.
2. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi icar edilen veya ruhsat verilen sahada kum, çakıl veya taş için kazı yapar veya onları alırken veya herhangi bir maden için delik açarken veya herhangi bir kalkınma işi yaparken bu şekilde elde ettiği herhangi bir madde maden veya artıkları herhangi bir dere yatağı veya su yoluna yerleştirmez, ve bunları mahalli kolaylıkları yok edecek veya zararlı şekilde erezyona sebep olacak veya özel şahısların hak ve mallarına zararlı olacak şekilde yığamaz.

Ağaç Kesilmesi.

25. 1. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi kendisine icar edilen veya ruhsat verilen saha üzerinde bulunan veya büyümekte olan veya daha sonra büyüyecek olan herhangi bir ağacı aşağıdaki maksatlar dışındaki herhangi bir maksat için kesemez;
- Sahaya giriş ve çıkışı kolaylaştırmak,
  - Makine ve tesisleri koymak ve işçi evi inşa etmek ve bu evleri iskân edilebilir duruma getirmek için araziyi temizlemek,
  - İcar mukavelesi veya ruhsat sahibinin satıhta maden veya taş ocağı işleteceği araziyi temizlemek,

iv) Toprak ve taşların yığılacağı yer hazırlamak.

Ancak sahanın bir devlet ormanı olduğu tüm hallerde ağaç kesilmeden önce Orman Müdürünün yazılı olarak kesin izni alınmalıdır.

2. Yukarıda öngörülenin dışında icar mukavelesi veya ruhsat sahibi Bakanlar Kurulu veya arazinin bir devlet ormanı dahilinde bulunması halinde Orman Müdürünün rızası olmadan herhangi bir ağaç kesemez veya ağaç veya keresteye zarar veremez. Ancak icar mukavelesi veya ruhsatın verdiği hürriyet ve imtiyazların gerekli şekilde kullanılmasına müdahale eden çalı veya bitkileri temizleyebilir.

İcar edilen veya ruhsat verilen bölgenin sathının Bakanlar Kurulunca elden çıkarılması.

26. 1. Tapu Dairesi Müdürü icar mukavelesi veya ruhsat sahibine yazılı bir tebligatta bulunarak kendilerine icar edilen veya ruhsat verilen bölgenin bir kısmının sathını satın almak veya icar etmek için Bakanlar Kuruluna müracaatta bulunulduğunu bildirebilir. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi yapılan tebligattan 28 güne kadar satış veya kiralamaya itiraz etmediği takdirde Bakanlar Kurulu yapılan müracaatın haklılığına göre karar verir ve ilgili malı herhangi bir hak ve menfaatten serbest olarak kiralayabilir veya satabilir.

2. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi yararlanmakta olan satış veya icarın icar mukavelesi veya ruhsat altındaki haklarına aksi yönden tesir edeceği nedeniyle bu gibi satış veya icara itiraz edebilir.

3. Bakanlar Kurulu böyle bir itirazı alması üzerine bölgenin ilgili kısmını satmak veya icara vermeyi hala uygun görürse, anlaşmazlık aşağıda öngörüldüğü şekilde hakem heyetine havale edilir.

Hakların devredilmesi, İkinci Cedvel.

27. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi, Bakanlar Kurulunun önceden yazılı rızası alınmadan ve bu Nizamnamenin İkinci cedvelinde gösterilen ilgili harc ödenmeden icar mukavelesi veya ruhsatın kendisine verdiği hak, serbestlik, yetki ve imtiyazları devredemez veya başkasına icar edemez.

İcar veya ruhsatın sona ermesi.

28. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi icar veya ruhsatının süresinin sona ermesi veya daha önce feshedilmesi üzerine icar edilen veya ruhsat verilen bölgeyi iyi durumda ve mükemmel olarak tamir edilmiş şekilde ve;

1. İlgili maden veya taş ocaklarının normal olarak işletilmesi,

2. İcar edilen bölgeden maden ve taş ocağı maddelerinin çıkarılması,

3. Ana maddeleri ile tamamlanmış maddeler elde etmek ve hazırlamak,

İçin gereken veya arzu edilen bina, kuyu, galeri, tünel, merdiven, kereste, motor, makine ve yer üstü ile yer altında bulunan öteki maden ve metallurji tesisleri ile birlikte Bakanlar Kuruluna teslim eder. Ancak Bakanlar Kurulu icar

mukavelesi veya ruhsat sahibine bu gibi tüm bina, motor, makine, tesis ve öteki eşyayı teslim almak niyetinde olmadığı yolunda tebligatta bulunmadıkça, icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin bina, motor, makine, tesis ve öteki eşyayı satın alanlara bunları oradan alıp götürmek için yetki verme hakkı olduğu takdirde bunların icar edilen veya ruhsat verilen bölge üzerinde satılabilecekleri miktara istinaden uygun ve makul bir bedel öder. Bakanlar Kurulu bunları teslim almak niyetinde olduğu yolunda tebligatta bulunmaması halinde icar mukavelesi veya ruhsat sahibi, icar edilen veya ruhsat verilen sahada bulunan başka herhangi bir mala zarar vermeksizin bunları alıp götürmekte serbesttir.

Başka maden için arama yapma ve bulunan madeni alma hakkı.

29. Bakanlar Kurulu veya onun tarafından yetkili kılınan herhangi bir icar mukavelesi veya ruhsat sahibi, icar edilen veya ruhsat verilen saha içinde üzerinde veya altında icarın yapıldığı veya ruhsatın verildiği maden veya taş ocağı maddelerinden başka maden veya taş ocağı maddeleri için arama ve kazı yapabilir, işleyebilir veya bulduğu madeni alabilir ve bu maksatla gerekli ve uygun olacak kuyu, galeri, düzeltme, hendek, su yolu, tünel, bina, motor ve makine, demir yolu tren yolu ve öteki yol ve kolaylıkları icar edilmiş veya ruhsat verilmiş saha üzerine altına veya arasından açabilir, inşa ve tesis edebilir ve kullanabilir.

Ancak yukarıdaki şekil dışında maden veya taş ocağı işletme ile ilgili olarak mahfuz tutulan söz konusu hak ve icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin icar mukavelesi veya ruhsatı altındaki hak ve imtiyazlarına müdahale etmeyecek ve onları önlemeyecek şekilde kullanılır.

Yine ancak yukarıdaki şekil dışında maden veya taş ocağı işletme ile ilgili olarak mahfuz tutulan söz konusu hak ve yetkililerin kullanılması sonucu veya nedeniyle icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin tüm kayıp, zarar veya ziyanları için kendisine Bakanlar Kurulunca makul ve münasip bir tazminat ödenir. Bu tazminat miktarı anlaşmazlık halinde aşağıda öngörüldüğü şekilde hakem heyetine müracaatta bulunmak suretiyle kararlaştırılır.

Yol, Patika vs.'ye zarar,

30. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi Bakanlar Kurulunun onayına tabi olmak şartıyla icar edilen veya ruhsat verilen bölgelerdeki maden veya taş ocaklarını işletmek için ilgili bölgede bulunan veya ilgili bölgeye giden veya o bölgeden başka bölgeye giden mevcut tüm yol, geçit veya patikaları kullanabilir. Ancak icar mukavelesi veya ruhsat sahibi taşıdığı veya kendi adına taşınan tesis veya teçhizat veya gerek icar mukavelesi ve ruhsat sahibi gerekse yeterli temsilcileri veya serbest kontraktörler tarafından icar edilen veya ruhsat verilen sahadan maden veya taş ocağı malzemesi çıkarılması, taşınması, götürülmesi veya kaymakam veya yol, geçit veya patikanın herhangi bir Devlet Ormanı içinde bulunması halinde Orman Müdürünün kanısınca ilçenin normal trafiğinden ileri gelen mutad aşınma dışındaki tüm aşınmalar dahil herhangi bir yol, etmekle yükümlüdür. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi, duruma göre İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü. Kaymakam veya Orman Müdürünün yaptığı yazılı tebligat tarihinden itibaren üç aya kadar zararı tazmin etmekte kusur işlemesi halinde İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü, Kaymakam veya Orman Müdürü bu gibi zararı tamir etmeyi deruhte edebilir

ve bu hususta yapılan tüm masraflar icar mukavelesi veya ruhsat sahibine yüklenir.

İcar mukavelesi ve ruhsat sahibinin yeni yol inşa etmeleri, Bölüm 96.

31. Yol ve Binalar Düzenleme Kanunu veya onu tadil eden veya yerine konan herhangi bir kanun hükümleri ile Bakanlar Kurulu ve arazinin bir Devlet Ormanı içinde bulunması halinde Orman Müdürünün onayına tabi olmak şartıyla icar mukavelesi veya ruhsat sahibi, icar mukavelesi veya ruhsatın verdiği imtiyazların yerine getirilmesi için saha üzerindeki veya sahaya gidecek veya sahadan çıkacak gerekli yeni yol, geçit veya patikaları inşa ve idame ettirebilir.

Bakanlar Kurulu veya başkalarının yeni yol inşa etmesi.

32. Zamanında yürürlükte olan başka herhangi bir kanunun verdiği yetkilere hanel gelmeksizin Bakanlar Kurulu veya bu hususta Bakanlar Kurulunca yetkili kılınan başka herhangi bir şahıs herhangi bir maksat için icar edilmiş veya ruhsat verilmiş saha üzerinde, içinde ve arasında gerekli uygun görülebilecek yol, tren hattı, demir yolu, boru hattı, telefon veya ruhsat verilmiş sahaya girebilir ve bu sahadan ilgili yolları inşa tamir ve idame etmek için gerekli ve zaruri görülecek taş, toprak ve öteki malzemeyi alabilir ve icap ettiği hallerde bu amaçların tümü için bu gibi işlerin üstünden ve yanından bir defa veya birçok defalar geçebilir.

Ancak bu gibi işleri yapma ve idame ile ilgili olarak mahfuz tutulan sözkonusu hak ve yetkililer, icar veya ruhsat sahibinin hak ve imtiyazlarını önlemeyecek veya onlara müdahale etmeyecek şekilde kullanılır.

Ve yine ancak, söz konusu mahfuz tutulan hak ve yetkilerin kullanılması sebebiyle veya sonucu icar veya ruhsat sahibinin uğrayabileceği tüm kayıp veya zarar ziyan için (alınan herhangi bir taş, toprak vya öteki malzemenin değeri hariç) Bakanlar Kurulu tarafından adil ve münasip bir tazminat ödenir. Tazminat miktarı hakkında anlaşmazlık çıkması halinde mesele aşağıda öngörüldüğü şekilde hakem heyetine havale edilir.

İcar veya ruhsatın iadesi.

33. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi, icar veya ruhsatının devam etmekte olduğu sırada herhangi bir zaman bu Nizamnamenin dördüncü cedvelindeki uygun formül üzerinde Bakanlar Kuruluna altı takvim ayı önceden tebligat yapmakla icar mukavelesi veya ruhsatını icar edilmiş veya ruhsat verilmiş bölgenin tümü veya Bakanlar Kurulunun onayı ile herhangi bir kısım için iade edebilir. Ancak yukarıda söz konusu iadenin icar veya ruhsatın verildiği zamandan iki yıla kadar yapılırsa icar mukavelesi veya ruhsat sahibi Bakanlar Kuruluna;

- a. Maden icarı için £ 250.-
- b. A Sınıfı taş ocağı ruhsatı için £ 50.-
- c. B Sınıfı taş ocağı için ruhsatı için £ 10.- öder.

Ancak bu gibi ödeme veya iade icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin herhangi bir yükümlülük nedeniyle Bakanlar Kurulu veya başka herhangi bir şahsa o zaman borcu olan herhangi bir miktara tesir etmez; Ayrıca icar mukavelesi veya ruhsat sahibi, mukavele veya ruhsatında olan tüm kayıt ve şartları yerine getirir.

V. Kısım
Kira, Harç ve İmtiyaz Hakları

Kiralar.

34. 1. Bu nizamnamenin ikinci cetvelinde gösterilen uygun kiralar ilgili maksatlar için ödenir. Ancak Bakanlar Kurulu uygun gördüğü hallerde bu nizamname gereğince ödenen kira miktarını gerek geçici olarak gerekse icar süresinin geriye kalan kısmı için azaltabilir veya bağışlayabilir.
2. Bu nizamnamenin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte olan kiralar söz konusu tarihten önce yapılan icar mukaveleleri ve verilen ruhsatlara uygulanmağa devam eder. Ancak herhangi bir yenileme süresi ile ilgili kira miktarı yenileme tarihinde tesbit edilen kira miktarıdır.
- 3.a. Bu madde altında ödenen kiralar istenmeden yıllık olarak önde ve Tapu Dairesi Müdürüne ödenir ve ödenmesi gereken herhangi bir imtiyaz hakkında ek olur.
- b. Bu madde altında ödenen kiralar, vadelerinin geldiği günden bir aya kadar ödenmediği takdirde vadesi gelen kira bedeline yüzde yirmibeşi nisbetinde bir miktar eklenir ve bu eklenen miktar da kira bedelinin bir kısmı gibi borç olur ve ödenmesi gerekir.
- Ancak Bakanlar Kurulu bir müracaat yapılması halinde bu cezanın tümünü veya bir kısmını bağışlayabilir.

Harçlar.

35. 1. İkinci cetvelde gösterilen ücretler ilgili maksatlar için ödenir ancak Bakanlar Kurulu uygun gördüğü hallerde bu madde altında ödenen herhangi bir ücreti azaltabilir veya bağışlayabilir.
2. Bu Nizamnamenin yürürlüğe girdiği tarihte arama ruhsatları için ödenen yenileme harçları ikinci cetvelde gösterilen harçlardır.

İmtiyaz Hakları.

36. İmtiyaz hakları sekizinci cetvelde gösterilen nisbetlerde ve şekilde ödenir. Ancak sekizinci cetvele yapılacak herhangi bir tadile bakılmaksızın bir maden icar mukavelesi veya "A" Sınıfı taş ocağı ruhsat sahibi, mukavele veya ruhsat geçerli olmaya devam ettiği sürece ilgili mukavele veya ruhsatın tesbit edilen imtiyaz haklarını ödemeğe devam eder.

VI. Kısım

Hesap, Plân ve Raporlar

Hesap, Plân ve Rapor tutulmalı.

37. Hak sahibi, kiracı veya ruhsat sahibi dairesinde aşağıdakileri bulundurur:
- Yapılacak her arama ve maden veya taş çıkarma ile ilgili olarak doğru ve muntazam hesaplar,
  - Elde edilen maden ve taş ocağı malzemesi hakkında tam tafsilat ve kanunun 15. maddesine tabi olmak şartıyla bu gibi maden veya taş ocağı malzemesinin nasıl elden çıkarıldığı,
  39. maddede istenilen raporların tatmin edici bir şekilde sunulmasını mümkün kılacak şekilde, arama ve maden veya taş ocağı işletmesinde çalışan tüm işçilerin kayıtları,
  - İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi Kanunun 7. maddesinde istenilen plânlara ek olarak bu nizamnamenin VII. Kısımının (H) bölümünde istenilen plânları da muhafaza eder.

Tartı ve ölçü cihazları.

38. 1. Her icar mukavelesi veya ruhsat sahibi yukarıdaki maddenin (b) bendine riayet etmek amacıyla elde edilen maden veya taş ocağı malzemesi miktarını doğru şekilde tartmak veya ölçmek için iyi ve çalışır durumda cihazlar bulundurur ve idame eder.
2. Madenler Dairesi Müdürü bu gibi herhangi bir tartı veya ölçü cihazının doğruluğunu herhangi bir zaman deneyebilir ve cihazın tamam olduğundan tatmin olmaması halinde icar mukavelesi veya ruhsat sahibine yazılı tebligatta bulunarak kanısınca gerekli olan tamir veya ayarlamaları yapmasını talep eder.

Aylık Raporlar.

39. Her hak sahibi ve icar mukavelesi veya ruhsat sahibi her ayın 20. günü veya daha önce bu nizamnamenin 5. cetvelinde gösterilen formül üzerinde Madenler Dairesi Müdürüne önceki ay zarfında sahada yapılan iş ile ilgili olarak tasdikli bir rapor sunar.

Yıllık Raporlar.

40. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi her yılın 20 Ocak günü veya daha önce, önceki takvim yılı zarfındaki faaliyetleri hakkında Madenler Dairesi Müdürüne bir rapor sunar. Bu gibi tüm raporlar, bu nizamnamenin 5. cetvelindeki formül N veya O'da gösterilen başlıklar altındaki tüm bilgiyi ihtiva eder.

Arama Plânları Madenler Dairesi Müdürüne Sunulmalı.

41. Bir arama ruhsatının verilmesinden altı ay sonra ruhsat sahibi Madenler Dairesi Müdürüne yapılan tüm arama ile bu gibi aramadan alınan sonuçları gösteren bir plânı iki suret olarak sunar ve bundan sonra da yukarıdaki plânların son gününe göre olması için gerekli görülen bilgiyi altı ay aralıklarla Madenler Dairesi Müdürüne gönderir.
Ancak Madenler veya Jeoloji Dairesi Müdürü herhangi bir zaman yukarıda söz konusu plânları sahibine iade ederek plânların son güne göre hazırlanmasını isteyebilir. Arama ruhsatı sahibi bu isteği yerine getirmemesi halinde bir suç işlemiş olur.

VII. Kısım

Emniyet Nizamnamesi

A. Makineler

Yeni Makineler.

42. Hak sahibi ve icar mukavelesi veya ruhsat sahibi herhangi bir buhar, dizel veya gaz motoru veya elektrik cereyanı elde etme hidrolik tesisini ilk defa olarak kullanmaya veya devamlı olarak 12 aylık bir süre için atıl kalmasından sonra kullanmaya başlamadan en az 3 gün önce Madenler Dairesi Müdürünü haberdar eder ve kendisine makinelerin niteliği ve hangi amaçla kullanılacakları hakkında bilgi verir.

Ehliyetli Birisi Sorumlu Olmalıdır.

43. 12 Beygir Gücünden daha büyük olan herhangi bir makine ehliyetli bir şahsın direkt kontrolünde bulunur.
Ancak bu madde hak sahibi ve icar mukavelesi veya ruhsat sahibini 12 Beygir Gücünden küçük herhangi bir makinenin sadece gerekli nezaret altında çalıştırılmasını sağlama sorumluluğundan muaf tutar sayılmaz.

Emniyet Tesisleri.

44. İlgili hususta yetkili kılınmamış herhangi bir şahıs, herhangi bir şahsın emniyeti için bir maden veya taş ocağında bulunan herhangi bir siper, işaret verme vasıtası, işaret zinciri, flaş, fren, gösterge, merdiven, platform, buhar veya su göstergesi, emniyet supabı veya başka herhangi bir şeyi sökmez veya lüzumsuz hale getirmez;

Bakım.

45. Tüm motor, merdiven, fren, ip, sargı dişlisi ve öteki makine tesisleri Madenler Dairesi Müdürünü tatmin edecek şekilde iyi bir durumda ve tamir edilmiş olarak muhafaza edilmelidirler.

Siperler.

46. Hareket halinde iken insanlar için tehlike teşkil edebilecek tüm açıktaki makinelerin etrafları herhangi bir şahsın dikkatsizlik yüzünden kendileri ile temasa gelmemesi veya yaralanmaması için siperle sağlam bir şekilde çevrilmeli ve Madenler Dairesi Müdürünün kanısınca şahıslara muhtemel bir tehlike kaynağı teşkil edebilecek makinelerin kısımlarına Müdürü tatmin edecek şekilde etkili siperler takılmalıdır.

Bol Elbise Giyilmemeli.

47. 1. Hareket etmekte olan makinelere yakın mesafelerde çalışan şahısların bol dış elbise giymelerine müsaade edilmez.
2. Şahısların yaralanma tehlikesi bulunan hallerde hareket halinde olan makinelerin temizleme, tamir, ayar veya yağlaması yapılmamalıdır.

Kayıpla Tahrikli Makineler.

48. Primler motorun sūratine mūdahale etmeden durması ve hareket etmesi gereken kayıpla tahrik edilen makinelere bu maksatla tatminkār bir mekanik cihaz takılmalıdır. Makinelerin hareket halinde olduğu sırada tahrik kayışlarını çıkarmak ve takmak yasaktır. Ancak çalışma sūratini değiştirmek maksadıyle makinelerin makaralarındaki kūçük kayışların mutad kullanılmasını buna dahil değildir.

Hava Tedariki.

49. Kompresörler için hava tedariki mevcut olan en temiz ve serin kaynaktan tedarik edilir.

Emniyet Supapları ve Kapların Denenmesi.

50. 1. Atmosferden daha yüksek basıncı olan tüm hava ve gaz tüpleri ile kaplarına kullanılmakta olduktan maada içlerindeki hava veya gazın basıncını göstermek için tatminkār bir cihaz takılmalıdır. Bunların ayrıca salim çalışma haddinden fazla gerekli olmayan basınç toplanmasını önliyecek kabiliyette takviye veya emniyet supabı veya başka bir tertibatı da olmalıdır.

2. Kablar müsaade edilen azami çalışma basıncı 100 librayı geçmediği hallerde 50 libra daha fazla bir hidrolik basınçla ve 100 librayı geçtiği hallerde de müsaade edilen azami çalışma basıncının bir buçuk misli bir hidrolik basınçla üç yıldan uzun olmayan aralıklarda denemeye tabi tutulur ve denemeyi yapan şahıs tarafından mutad olarak kontrole açık tutulan makine defterine imzası altında bir kayıt yapılır.

Ancak Maden Dairesi Müdürü, yöneticinin yazılı müracaatı üzerine bu denemenin yapılması için alternatif bir usul uygulanmasını onaylayabilir.

Tehlikeli Yerlerin Etrafı Kesilmeli.

51. 1. Havai plâtfom, kuyu ve kapalı delikler gibi tehlikeli yerlerin etrafı civarda bulunmak için yetkili kılınan şahısları etkili bir şekilde korumak için çevrilmelidir.

2. Makine bulunan yerlere yetkisiz giriş yasaktır. Giriş yerlerine bu hususta ihtarlar konur.

3. Şahısların mutad olarak çalıştıkları herhangi bir binaya herhangi bir miktarda yanıcı sıvı veya gaz konması halinde o binanın iki çıkış yeri bulunmalıdır.

4. Şahısların çalışmakta ve hareket etmekte oldukları bir yere sargı, tahrik ve pompalama makinesi ve başka bir makine kurulması ve bunların etrafının herhangi bir kimsenin dikkatsizlik yüzünden bunlarla gelmeyecek bir şekilde çevrilmemesi halinde söz konusu makinalar çalıştıkları sırada hareket eden kısımları açıkça görülebilecek şekilde ışıklandırılmalıdırlar.

Elektrik Kontrolü.

52. 1. Maden Dairesi Müdürü bir maden veya taş ocağındaki herhangi bir elektrik tesisini herhangi bir makul zamanda kontrol edebilir.
2. Herhangi bir şeyin kusurlu görülmesi halinde Maden Dairesi Müdürüne bildirir ancak patlatma için elektrik ceryanı kullanılması hakkında bilgi vermek gerekli değildir.

B. Patlayıcı Maddeler

Bu Kısımın Uygulanması

53. Bu kısım hükümleri Böl. 54 Patlayıcı Maddeler Kanunu altında yapılan Patlayıcı Maddeler Nizamnamesi veya söz konusu kanun altında yapılan başka herhangi bir nizamname hükümlerini ortadan kaldırmayıp onlara ektir; Ancak bu nizamnamenin arama ve maden veya taş ocağı işletmelerinde kullanılan patlayıcı maddeler ile ilgili hükümlerin, patlayıcı maddeler kanunu altında yapılan patlayıcı maddeler nizamnamesi hükümleri ile çelişmesi halinde bu nizamname hükümleri geçerli olur.

Mütahitler İçin Patlayıcı Maddeler.

54. Başka herhangi bir nizamnamede aksine herhangi bir hüküm bulunmasına bakılmaksızın hiçbir şey hak sahibi veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibini sadece ilgili sahaya ilişkin herhangi bir mukavele ile ilgili olarak kullanılmak amacı ile sahada çalışan herhangi bir müteahhide patlayıcı madde vermesini ve o müteahhidin de hak sahibi veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibinden patlayıcı madde almasını men etmez. Ancak bu gibi patlayıcı maddeler hak sahibini veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin kontrolünde olmaya devam eder.

Eski İş Yerlerine Patlayıcı Madde Depolanmamalı.

55. 1. Bir arama yeri maden veya taş ocağının daimi olarak kapatılması halinde orada kalan patlayıcı maddeler hakkında Maden Dairesi Müdürüne tebligat yapılır. Bu gibi patlayıcı maddeler müdürün yazılı olarak onaylayacağı bir şekilde kaldırılır veya elden çıkarılır.
2. Maden Dairesi Müdürünün yazılı müzadesi olmadan bu şekilde kapatılmış olan herhangi bir arama yeri, maden veya taş ocağına başka patlayıcı maddeler depolanamaz.

Yeraltına Depolanan Patlayıcı Maddeler.

56. Bir maden veya taş ocağının yeraltına 24 saat için olan tahmini ihtiyaçlardan fazla patlayıcı madde depolamaz. Bu patlayıcı maddeler yeraltı cephane depolarına ve depolama sandıkları veya kutularına yerleştirilir. Aynı cephane deposu ve depolarına sandık veya kutusuna başka patlayıcı maddelerle birlikte hiçbir halde kapsül ve başlıklı fitil de depolanmaz. Tüm yeraltı ambarlarına aşağıdaki şartlar uygulanır.

- a. Depolama sandık veya kutu kullanılması halinde çalışma yerlerinden salim bir mesafede kuru ve tenha yerlerde ve birbirinden hiç olmazsa 6 ayak uzakta muhafaza edilir,

- b. Sandık ve kutular Maden Dairesi Müdürünce onaylanan malzemeden yapılmalı, su geçirmemeli ve iyi bir durumda muhafaza edilmelidirler. Kilitlenmeleri için cihazları olmalı ve kilitli bulundurulmalıdırlar. Anahtarları sorumlu patlatıcı muhafaza etmeli ve sandık ve kutuları sadece içlerine patlayıcı madde koyacağı veya alacağı zaman açmalıdır.
- c. Sandık veya kutunun dışına "patlayıcı madde" kelimeleri yazılır. Bu kelimelerin harfleri daima açık ve okunur bir şekilde muhafaza edilir.
- d. Hiçbir sandık veya kutuda 100 libradan fazla patlayıcı madde veya 100 taneden fazla kapsül veya başlıklı fitil muhafaza edilmez.
- e. İçinde patlayıcı madde bulunan bir kutu veya sandığa maşa veya delik açma aletleri dışında başka alet konmaz.

Sadece İşverenin Tedarik Ettiği Patlayıcı Maddeler Kullanılır.

57. Patlatıcılar iş yerlerinde işveren tarafından tedarik edilen patlayıcı maddeler dışında herhangi bir patlayıcı madde kullanmazlar.

Patlayıcı Maddelerin Muhafazası.

58. Depodan verilen tüm patlayıcı maddeler kullanılmaları gerektiği zamana kadar sandık veya kutulara yerleştirilir, ortada muhafaza edilir ve onlar içinde taşınır.

Sargı Makinesi Sürücüsüne Bilgi.

59. 1. Bir maden ocağındaki asansör bakıcısı makine ile bir maden kuyusuna patlayıcı madde nakledilmeden hemen önce, sargı makinesi sürücüsüne gerekli şekilde bilgi verir.
2. 56. maddenin (e) bendine tabi olmak şartıyla patlayıcı maddeleri taşıyan aynı amaçla maden kuyusunda herhangi bir alet, kaya veya öteki taşınmaz ve patlayıcı madde taşınırken ilgili patlayıcı maddelerin sorumlusu ve gerekirse bir yardımcısından başka hiçbir şahıs patlayıcı maddelere eşlik etmez.

Patlayıcı Maddelerin Kuyuya İndirilmesi.

60. Sargı makinesi sürücüsü patlayıcı madde ihtiva eden asansör kovası veya öteki aracı yavaşça indirir kaldırır ve patlayıcı maddeler sadece sorumlu olan şahsın nezaretinde maden kuyusu aracına yerleştirilebilir ve ondan boşaltılabilir.

Ehliyet Belgesi.

61. Aşağıdaki 62. maddede öngörüldüğü dışında Patlayıcı Maddeler Nizamnamesinin (M.M.1 s 130) 27. maddesi veya söz konusu nizamnameyi tadil eden veya onun yerine konan başka herhangi bir nizamname altında verilmiş bir ehliyet belgesi olmayan hiçbir şahıs herhangi bir maden veya taş ocağında herhangi bir patlatma maddesi hazırlayamaz veya ateşleyemez,

herhangi bir deliği patlayıcı madde ile dolduramaz veya herhangi bir patlatma işlemini yapamaz.

Patlatma Maddelerinin Hazırlanması ve Ateşlenmesi.

62. 1. Patlatma maddelerini dinamitçi hazırlar ve ateşler.

2. Patlatma maddelerinin hazırlanma ve ateşlenmesinde dinamitçi olmayan güvenilir şahıslar dinamitçinin doğrudan nezareti altında çalışmak şartıyla dinamitçiye yardım edebilirler. Ancak dinamitçi böyle bir şahsın bilgisizlik, tecrübesizlik veya dikkatsizliğinden meydana gelecek herhangi bir kazadan bizzat sorumlu olur ve dinamitçi dışındaki hiçbir şahıs hiçbir halde fiilen bir dinamit kapsülü hazırlamaz veya herhangi bir deliği patlayıcı madde ile dolduramaz.

İş Yerlerini Kontrol.

63. İşe başlamadan önce gerek vardiyanın başlamasında veya patlatmadan sonra iş yerine ilk olarak işçi başı gider ve işçi başı yeri salim bulana kadar, yeri salim yapmak için kendine lazım olan şahıslar dışındaki hiçbir şahsın oraya girmesine müsaade etmez.

Gevşek Toprak Kaldırılmalı.

64. 1. Delik açmaya başlamadan önce delinecek olan sathın hemen yakınındaki salkmakta olan tüm gevşek ve gevşemiş kaya veya yıkıntılar kaldırılmalı ve patlamayabilen patlayıcı maddelerin patlatılması için yerin sathı ile patlatmadan meydana gelen yıkıntılar kontrol edilir.

2. a. Herhangi bir maden kuyusu veya galerideki derinleştirme işlemi sırasında herhangi bir patlatmadan sonra işçileri geri iş yerine götürmek için kullanılan kova, kafes veya asansör ilk gidişte dikkatli bir kontrol yapmadan patlatmadan ötürü gitmesi salim olmayabilen noktadan ileriye indirilmez ve hiçbir halde bu noktada patlatma yeri veya bölmeden 50 ayaktan az yükseklikte olamaz.

b. Kova veya asansör bu noktadan aşağıya sadece içinde bulunan işçilerin işareti ile ve bu adamların işareti üzerine tamamen kontrol altına alınabilecek bir süratte indirilir.

c. İlk gidişte sadece kuyu veya galeride dikkatli bir kontrol yapmağa yeterli olacak kadar işçi götürülür.

İş Yerleri Arasındaki Bağlar.

65. Herhangi birinde patlatma yapılacak olan bir birine yakın iş yerleri arasındaki mesafenin 30 ayağa düştüğü hallerde taraflardan herhangi birinde patlama yapılmakta olduğu sırada her iki taraftan da işçiler uzaklaştırılır. Ancak tabakaları üstten dilim dilim keserek maden çıkarma sistemi kullanıldığı hallerde mesafe 10 ayak olabilir.

Patlatmadan Sonra İşe Başlama.

66. Patlatmadan meydana gelen toz, duman ve kokular kaçana kadar hiçbir kimse iş yerine dönmez ve işçilerin sorumlusu olan her ekip başı idaresindeki işçilerin bu nizamı riayet etmelerini sağlamakla sorumlu olur. Ekip başı ne kadar hafif olursa olsun herhangi bir gaz çıkma olayını derhal madenin sorumlu Müdürüne bildirir.

Karpit.

67. Hiçbir şahıs madenin müdürü tarafından tedarik edilmiş veya onaylanmış lambalar veya Maden Müdürü tarafından tedarik edilmiş veya onaylanmış tipte su geçirmez kaplar içinde olması hariç yer altında herhangi bir kalsiyumlu karpit taşınmaz veya taşınmasına sebebiyet vermez veya mücadele etmez ve hiçbir şahıs yeraltına kalsiyumlu karpit depolamaz.

C. Maden Arama ve Maden veya Taşocağı İşletme

Eğilim Açısı.

68. Madenler Dairesi Müdürü emniyeti sağlamak amacı ile herhangi bir açık maden veya taş ocağı iş yerinde muhafaza edilmesi gereken açıyı zaman zaman kararlaştırır. Böyle bir karardan sonra M.D. Müdürü icar veya ruhsat sahibi veya bunların temsilcilerine muhafaza edilecek açı hakkında yazılı tebligatta bulunur.

Sath Şekli Olmalı.

69. M.D. Müdürü bir maden veya taş ocağının emniyetini sağlamak için sathının şekilli olması gerektiği kanaatine varması halinde icar mukavelesi veya ruhsat sahibi veya onların temsilcilerine yazılı bir tebligatta bulunarak göstereceği şekilde şekli yapılmasını sağlar.

Emniyet ipleri Kullanılması.

70. Bir maden veya taş ocağı sathının yüksekliğinin 10 ayaktan ve yatay meyilinin de 45 den fazla olması halinde böyle bir maden veya taş ocağının tepesi veya yamacında çalışan tüm işçiler sağlam bir şekilde bir emniyet ipine bağlanırlar. İpin bir ucu işçinin beline öteki ucu da tepedeki bir demire bağlanır. Bu amaçla çakılacak demirler geçici bir nitelikte olabilir ancak yere çakılmalıdırlar ve herhangi bir kaya, taş veya benzeri bir şey hiçbir halde demir yerine kullanılmamalıdır.

Sathın korunması.

71. Maden ve taş ocağı işlerinin satıhta çökme veya kovuk açılmasına sebebiyet verdiği veya bunların yer alma ihtimali mevcut olduğu hallerde bu gibi yerlerin etrafı sağlamca çevrilir ve üzerine "TEHLİKE" kelimesi yazılı kolayca görülen tabelalar konularak tehlike mevcut oldukça muhafaza edilirler.

Direkler Korunma İçin Bırakılmalı.

72. Kişi güvenliği veya amme trafiği menfaatları icabı korunması gereken ve çıkarılması uygun olmayan herhangi bir yer altı veya yer üstü maddesinin korunması için maden damarları veya öteki maden yatakları sadece dikey olarak alt kısmına kadar değil Maden Dairesi Müdürünün gerekli göreceği belli bir mesafeye kadar dokunulmadık bırakılır. M.D. Müdürü bu konuda Bakanlar Kuruluna müracaat eder.

Ancak herhangi bir maden veya taş ocağı işine müdahale etmesi veya bu işleri önlemesi mümkün olan herhangi bir Hükümet projesi teklif edilmesi ve ilgili maden veya taş ocağı işlerine normal şekilde devam edilmesi halinde teklif edilmekte olan projenin emniyetine zarar getirecek olması halinde icar mukavelesi veya ruhsat sahibi ilgili tekliflerin uygulanmasına Bakanlar Kuruluna müracaat etme hakkına sahiptir.

Sütunlar Arasından Galeri Açma İzni.

73. Bu gibi yer üstü madeleri altındaki toprağı tamamen veya kısmen kazma izni M.D. Müdüründen alınabilir. Müdür her ilgili durumda iznin belli tedbir ve şartlara tabi olmasını isteyebilir.

Emniyet Sütunları ile İlgili Özel Dilekçeler.

74. M.D.Müdürünün yazılı izni ile alınmasını istediği tedbirlerin yerine getirilmesi ile iki ayrı maden veya taş ocağı ve bunların kısımlarını birleştirmek için emniyet direkleri arasından genişliği 6 ayaktan fazla olmayan tüneller açılmasına müsaade edilebilir.

Nizamlara Aykırı Olarak Yapılan Kazılar Doldurulur.

75. Önceki maddeler hükümlerine aykırı olarak yapılan tüm kazılar bu kazılardan sorumlu şahıslar tarafından taş, toprak veya yıkıntı ile derhal doldurulur. Aksi halde bunları hükümet doldurur ve masraf icar mukavelesi veya ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Arama Hendek ve Çukurları.

76. 1. Arama hendekleri açılırken toprak her iki tarafta da eşit sırtlar meydana getirecek şekilde atılır ve arama çukurları kazılırken de toprak çukurun etrafını hemen hemen tamamen saracak şekilde atılır, Bu suretle insanların dikkatsizlik yüzünden bu hendek veya çukurlara girmesi veya düşmesi önlenir. Ancak bu maddedeki hiçbir hüküm kazılan toprağın nûmune maksatları için alınmasını önlemez.

2. M.D. Müdürünün kanısınca kullanılmakta olan arama, maden veya taş ocağı kazılarını hayat için tehlikeli olması veya amme trafiğini tehlikeye koyması halinde Müdür bunların hak sahibi veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibi tarafından satılma seviyesine kadar doldurulmasını veya etraflarının emniyetli bir şekilde çevrilmesini emredebilir.

3. Bu maddede gösterilen hükümlere riayet etmeyen herhangi bir şahıs bu maddeye aykırı hareketten ötürü bir suç işlemiş olur ve hükümetin her halükârda ötürü bir suç işlemiş olur ve hükümetin her halükârda masrafı ile ilgili şahıs tarafından karşılanmak üzere bu gibi hendek ve öteki kazıları

doldurma veya başka şekilde koruma hakkına sahip olur.

Kullanılmayan Galeri vs'nin Korunması.

77. Halen kullanılmayan veya sadece hava deliği olarak kullanılan her galeri veya maden veya taş ocağına giriş ağız ile tüm yeraltı giriş ve galerileri veya öteki tehlikeli yerler ve mutad arama çukuru veya hendeği olmayan her açık iş yerine yaklaşma noktaları hiçbir şahsın istemeden girmemesi için etrafı emniyetli bir şekilde çevrilir veya başka şekilde muhafaza edilir.

Geçit Yollarının Korunması.

78. 1. Yukarıdaki 77. maddede sözü edilen yeraltı işleri veya dik meyilli kazıların doğrudan bir geçit yoluna çıkmaları halinde ilgili yol ile alçak veya meyilli tarafında bulunan herhangi bir iş yeri içinde çalışan işçilerin düşmesi muhtemel taş veya öteki maddelerden doğacak tehlikeye karşı korunacak şekilde etrafı çevrelemek sureti ile kesilmelidir.

2. Herhangi bir ekip başının salkmakta olan herhangi bir duvar veya bir maden veya taş ocağının herhangi bir kısmının tehlikeli bir durumda olduğuna inanacak bir sebep bulunması halinde ekip başı durumu derhal amirine bildirir ve amiri de tehlikeyi ortadan kaldırmak için gerekli tedbirleri alır. İlgili ekip başı durumu yerini işi devralabilecek başka herhangi bir ekipbaşı ile müteakip ekibin başına da bildirir.

İş Yerleri Salim Olmalı.

79. 1. Toprağın tabii olarak salim olmaması halinde her iş veya pompalama galerisi ile her geçit yolu, hava yolu veya çalışma yeri, dikey geçit, düz yer, kavşak, kazı yeri ve yeraltı geçitleri fiilen kullanılmakta oldukları sürece sağlam bir şekilde kereste ile örülmeli etrafına duvar yapılmalı veya başka bir şekilde salim yapılarak emniyetli bir durumda muhafaza edilmelidir. Araştırma veya tamir yapmak için tayin edilmeyen hiçbir şahıs salim bir halde getirilinceye kadar böyle bir galeri veya yeraltı işyerinde gezmeme veya çalışmamalıdır.

2. Yukarıdaki 1. fıkrada gösterildiği şekilde salim bir hale koymaya ek olarak herhangi bir işyerinde toprağın tabii olarak salim olmadığı hallerde orada çalışan işçilerin derhal kullanabilmeleri için kolay bir yerde yeteri kadar kereste veya başka malzeme rezervi bulundurulmalıdır.

Sınırlarda Emniyet Direkleri.

80. 1. Her yer altı iş yerinin sınır hatlarının iç tarafında dikili olarak emniyet direkleri bırakılmalıdır. Direklerin genişliği sınır hatlarından dik dörtgen olarak ölçüldüğü zaman tabaka halindeki yataklarda 50 ayaktan ve tabaka halinde olmayan yataklarda da 30 ayaktan az olmamalıdır.

2. Yan yana olan işletme sahiplerinin ortak müracaatı üzerine Maden Dairesi Müdürü ilgili işletmeler arasındaki kendi direklerini azaltmak, aralarından kesip geçmek veya işlemek için taraflardan herhangi birine izin verebilir ve ortak müracaat yapılmaması halinde de Müdür öteki ilgili taraflarla danışmanlarda bulduktan sonra bu gibi direklerin kısmen azaltılması,

aralarından kesip geçilmesi veya işlenmesi için yazılı izin verebilir.

Su veya Gazlara Yaklaşan Kazı İşleri.

81. Her hangi bir kazanın tehlikeli bir şekilde su birikintisi veya başka sıvı madde veya zararlı gazlar ihtiva ettiğinden şüphe edilen herhangi bir yere 16 ayağa kadar yaklaşması halinde sadece 6 ayak genişliğinden fazla olmayan bir kazı yerine müsaade edilir ve bu kazı yerinin 10 ayak ilerisine kadar da daima bir muayene deliği açılır. Ayrıca bu 10 ayak uzunluğundaki deliğin her yanına da 6 ayak ilerisine kadar en az bir muayene deliği açılır.

Eski Kazıların İncelenmesi.

82. 1. Bir süreden beri kullanılmamış olan yeraltı kazıları ve özellikle galeri, su birikinti kuyusu ve tüneller kullanılmaya başlamadan önce pis hava veya öteki tehlikeli gazların birikip birikmediğini tesbit için incelenirler ve bu gibi yerlere, içlerinde işlenilme veya gezilmeye uygun bir duruma gelene kadar sadece bu incelemeyi yapmaya gerekli olacak işçilerin girmesine müsaade edilir.
2. Maden ateşli bir maden olarak sınıflandırılmışsa veya kapatılmadan önce bir ateşli maden olarak sayılmışsa bu incelemeyi yaparken emniyet lâmbaları kullanılır. Aksi halde alevi açıktaki bir lâmba kullanılabilir.

Vantilâtör.

83. Her yeraltı kazısının tüm kısımları Maden Dairesi Müdürünü tatmin edecek muntazam ve yeterli bir şekilde havalandırılmalıdır.

Işıksız Yerde Hareket Yasaktır.

84. Hiçbir şahsın ışığı olmadan bir arama yeri ve maden veya taş ocağının herhangi bir karanlık kısmına girmesine ve orada çalışmasına müsaade edilmez.

Taşıma Yollarında Sığınma Yerleri.

85. 1. Üzerindeki taşıma çekim kuvveti veya mekanik güçle yapılan her yeraltı taşıma veya tramvay yolunun her 150 ayakta yeteri kadar menholü veya sığınma yerleri olmalıdır. Ancak meyil 1/20 den fazla olmadığı ve vagonlarla yolun bir tarafı arasında en az 2 aylık açık bir yer bulunması halinde menhol yapılması gerekli değildir.
2. Her menhol;
- 3 ayak genişlik ve 4 ayak derinlikten küçük ve
  - O noktadaki yolun yüksekliği veya 6 ayaktan hangisi daha az ise alçak olmamalı,
  - Kolayca görülmek için beyaz boyanmalı veya ışıklandırılmalı ve,
  - Yolu açık ve maniasız olarak muhafaza edilmelidir. Hiç bir şahıs menholün içi veya yanına içine serbestçe girmeyi meneden herhangi bir şey koymamalıdır.

Tren Yolları Açık Olmalı.

86. Her taşıma veya tramvay yolundaki demir hatlar arasındaki boşluk daima maniasız olarak muhafaza edilmelidir.

Tren vs. 'ye Binmek Yasaktır.

87. İşletme Müdürü müsaadesi ile veya vardiya başlaması veya sona ermesi nedeniyle işe gitmek veya işten dönmek için taşınan şahıslardan başka gerek yer üstü gerekse yer altındaki hiçbir şahsın vagonlara veya vagon trenlerine binmesine müsaade edilmez.

Takoz vs. Bulundurulmalı.

88. Bir vagon veya vagon katlarını durdurmak amacı ile,

- Taşımanın çekim kuvveti ile yapıldığı her inişin tepesinde ve,
- Tekerlekli kovaların birleştiği veya ayrıldığı her yerde yeteri kadar ve uygun takoz, demir çubuk, kilit veya engeller bulundurulur.

Eski Kazılar İçin Sorumluluk.

89. Gerek satıha açık gerekse yer altında eski arama, maden veya taş ocağı kazısı bulunan bir yerde yer üstü arama ruhsatı maden icar mukavelesi veya taş ocağı ruhsatı sahibi olan herhangi bir şahıs eski kazılara girmeyi önlemek veya girilmesi mümkün olan kazıları da salim bir hale getirmekle sorumludur.

Kamış veya Odun Kullanılmamalı.

90. 1. Galeri veya başka derin işleme yerlerinin ağızlarına yapılan sığınak yerlerine dam örtüsü olarak kamış veya odun gibi yanabilen herhangi bir çatı malzemesi kullanılmamalıdır.

2. Herhangi bir yeraltı arama yeri maden veya taş ocağına yanabilen yıkıntı veya zibil konmaz, yığılamaz veya birikmesine müsaade edilemez.

3. Alevi açıkta olan hiçbir ışık bir yeraltı arama yeri, maden veya taş ocağına bulunan herhangi bir odun, kereste veya öteki malzemeyi ateşleme tehlikesi olacak bir şekilde hiçbir yere konmaz.

Merdiven ve Çıkış Yolları.

91. 1. Hak sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi Maden Dairesi Müdürünü tatmin edecek şekilde herhangi bir yeraltı işleme yerinde çıkış veya şahısların sargı makinası yardımı olmadan yukarı çıkmasını sağlayan yeterli merdiven veya başka vasıtalar temin eder ve bunların bakımını yapar.

2. Sadece bir galeri veya yatay geçidi bulunan herhangi bir iş yerinde gerek orada çalışan işçilerin emniyeti gerekse tam bir iş havalandırma için Maden Dairesi Müdürünün ikinci bir çıkış yerinin gerekli olduğu kanaatine varması halinde, hak sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibinden ikinci bir çıkış yeri

yapmasının istenilmesi üzerine hak sahibi, icarmukavelesi veya ruhsat sahibi böyle bir ikinci çıkış yerini yapar.

Tek Galeride Merdiven Temini.

92. Yeraltında çalışan işçilerin tek giriş ve çıkış yeri olarak tek bir galerinin müsaade edildiği her arama yeri veya madende galerinin muntazam bir merdiven yolu bulunmalıdır. Maden Dairesi Müdürü herhangi bir madende bir galeriden çok galerilerde muntazam merdiven yolları bulunmasını emredebilir.

Galeriler Arasındaki Mesafe.

93. Maden Dairesi Müdürünün yazılı ruhsatı olmadan bir galerinin otuz (30) ayak yakınına başka bir galeri açılmaz.

Geçit Yollarının Etrafı Çevrilmeli.

94. Bir kısmın yaya olarak yürümek için kullanılmadığı dikey veya dik meyilli galerilerde yaya yolu öteki kısımlardan salim bir şekilde kesilmelidir. Öteki tüm galerilerde de yaya yolları herhangi bir şahsın dikkatsizlikten ötürü sargı bölümüne girmesini önleyecek şekilde yeteri kadar parmaklıkla çevrilmelidir.

Merdivenler.

95. Merdiven kullanıldığı yerlerde aşağıdaki hükümler uygulanır;
- a. Hiçbir merdiven alt tarafında duvardan dışarıya doğru meyilli olamaz,
  - b. Merdivenler Maden Dairesi Müdürünün yazılı izni olmadan dikey olamazlar,
  - c. 60 ayaktan derin olan ve yataydan 70⁰ den fazla meyilli olan merdiven yollarında dikey olarak ölçülmek üzere en az her 20 ayaklık aralıklara sahanlık yapılmalıdır,
  - d. Merdivenlerin menholleri kapsayacak kadar yeterli meyilli olmadıkça bu gibi sahanlıklardaki birbirini takip eden iki menhol dikey bir hatta olamaz,
  - e. Madenlerde kullanılan tüm merdivenler sağlam bir şekilde yapılmalı ve galerinin kereste yapısı veya yanlarına salim bir şekilde bağlanmalı ve gerekli şekilde tamir edilmiş olarak muhafaza edilmelidirler. Basamakların uzunluğu 14 inç ve aralarındaki mesafe de 9 inçten az olmamalıdır ve merdivenin yanlarına girdikten veya yanlarındaki tahtalara geçirdiklerinden başka bükülmüş çivi veya başka yeterli bir vasıta ile çakılmalı ve herhangi bir merdiven de 1 inçten fazla eğilmemelidir. Merdiven basamaklarının yan merdiven direkleri arasındaki uzunluğu 10 inçten az olmamalı ve tüm merdivenler üzerindeki basamaklar herhangi bir maniyadan en az 4 inç uzakta olmalıdırlar,
  - f. Merdivenler galeri ağzından veya galerideki her dayanma yerinden en az 3 ayak yukarıya artmalı veya bu gibi yerlere kuvvetli trabzanlar

konmalıdır.

Kazı sırasında tüm galerilere merdiven yolları yapılmalı ve merdiven yolları patlamalardan zarara uğramayacak derecede salim olmak suretiyle dipteki bir mesafeye kadar gitmelidirler. Merdiven yollarının sonundan galerinin dibine kadar zincir veya çelik ipten yapılmış merdiven uzatılır. Ancak meyilli bir galeride zincir veya çelik ipten yapılmış merdivenler yerine zincir takılabilir.

Özel Geçit Yolları.

96. 1. İşçilerin makine ile indirilmesi veya çıkarılması yasak olan tüm madenlerde iniş veya çıkış için sadece özel olarak ayrılan yaya yolları kullanılır.
2. Giriş veya çıkış için başka galeri veya galeri bölmelerinin kullanılması sadece teftiş veya tamirat yapmaktan sorumlu şahıslara müsaade edilir.

Giriş Yerleri Etrafının Çevrilmesi.

97. Her dikey veya dik meyilli galeri, tünel, birikinti kuyusu veya akıntının üst tarafı ile daha aşağıda bunlara olan tüm giriş yerlerinin etrafı bir mania veya kapı ile kesilir. Ancak bu şahıslara karşı olan tehlikeyi kaldırmak için gerekli tedbirler alınması halinde tamirat veya başka işler için mania veya kapının geçici olarak kaldırılmasının yasaklandığı anlamına gelmez.

Kazılar Civarındaki Gevşek Malzeme.

98. Herhangi bir kazının korunmamış yanında kazılmış maddeler alet veya herhangi bir çeşit başboş eşya bırakılmasına müsaade edilmez.

Yalnız Olarak Çalışma.

99. 1. Hiçbir yeraltı işçisi en az her 2 saatte bir defa başka bir işçi ile irtibat halinde olmadıkça, başka bir işçiden çılgınlıkları duyulmayacak kadar uzak bir mesafedeki iş yerinde yalnız olarak çalışmamalıdır,
2. Galeri açma, galeriye direk koyma veya direkleri tamir işlerinde yalnız olarak çalışması yasaktır.

Salim Olmayan Yerlerde Çalışma.

100. Hiç bir işçinin salim olmayan bir yerde çalışmasına müsaade edilmez. İşçiler bir yeri salim bir hale sıkmak için o yerde çalışabilirler. Ancak çalışmaya başlamadan önce çalışırken korumak için gerekli olan tedbirler alınmalıdır.

Olayları Bildirme.

101. Maden veya taş ocağı işleri sırasında yer alan ve şahısların yaralanması ile sonuçlanabilen makinalar, direkler veya herhangi bir alet veya cihazdaki tüm bozukluk veya zararlar, tüm salim olmayan veya tehlikeli durumlar ile kazalar, onları gören şahıs tarafından derhal yetkili bir kimseye bildirilir ve yetkili de derhal durumu gerekli şekilde düzelterek salim bir hale getirir, veya tüm işçilerin tehlikeye maruz kalmalarını önler.

Akıntılarda Kullanılacak Mania.

102. Bir maden veya taş ocağının herhangi bir kısmında akıntıları durdurmak veya gevşek kayaların önüne set çekmek için sadece bir tarafı körletilmiş bir çubuk kullanılır.

Dışarı Sarkan Çiviler Kaldırılmalı.

103. Geçit yolları veya iş yerlerinde bulunan veya aralara çakılan direkler üzerindeki burunları dışarıya çıkan tüm sivri uçlu şeyler ile çiviler aşağıya eğilir ve çıkarılır.

Yangın Bekçisi.

104. İşçilerin yeraltında çalıştığı ve yeraltı iş yerine olan tek girişin 100 ayak civarında yanabilen binalar bulunması halinde böyle bir maden giriş yerinde daima görevli bir işçi bulunmalıdır.

D. Asansör ile Kaldırma

Kova ve El Arabaları İçin Rehber.

105. Sadece malzeme taşımak için kullanılan 100 ayaktan derin dikey galeriler veya işçilerin taşınması için kullanılan 50 ayaktan derin dikey galerilerde her kova, kafes veya el arabası için bir rehber bulunmalıdır.

Bir Bölümden Öteki Bölmeye Geçen İşçiler.

106. İşçilerin galerinin bir bölmesinden öteki bölmesine geçmesi gerektiği her galeri istasyonunda asansör bölmesine girmeden veya oradan geçmeden bunu yapmaları için geçit temin edilmeli ve bu gibi geçitlerin etrafı sağlam bir şekilde çevrilmelidir.

Asansör Bölmesine Girmek Yasaktır.

107. Yukarı çıkma veya aşağıya inme veya tamir maksatları dışında bir galerinin asansör bölmesine girmek veya oradan geçmek yasaktır. Ancak kazı işleri yapılmakta olduğu sırada direk koyan veya dikey galerileri düzelten işlerde çalışan işçilere bu madde hükümleri uygulanmaz.

Galeri Kazılması Sırasında Malzeme indirme veya Kaldırma.

108. 1. Galeri kazılırken kova, kafes veya el arabası kenarının seviyesinden yukarıya doldurulmaz.
2. Galeriyi kazanların asansör bakıcısından 50 ayaktan az bir mesafede oldukları hariç işçilerin bir galerinin dibinde çalışmakta oldukları sırada hiçbir kova, kafes veya el arabası doğrudan galerinin dibine indirilmez. Bunlar, orada çalışmakta olan işçilerin biri tarafından daha da indirilmeleri hakkında işaret verilene kadar dipten en az 15 ayak yüksekte durdurulur.

Galeri Kazılarında İşçilerin Korunması.

109. 1. Galeri Kazısında çalışmakta olan işçilerin sığınmaları için galeride ayrı bir merdiven yolu bulunmadığı hallerde kaya, malzeme veya su çıkarılır ve indirilirken uygun bir örtü altında yeterli bir koruma yeri temin edilmelidir.
2. Asansörün normal olarak çalışmakta olduğu sırada çalışan bir galerinin daha derin olması için işbu galeri kazılırken böyle bir galerinin dibinde çalışmakta olan işçiler başlarından yukarıdaki bir örtü ile korunmalıdır.

Galeri ve Tünellerde Takoz vs. Bulunması.

110. Galeri ve tünellerde kullanılan tüm asansör tesislerinin bir takoz, kilit mandalı, fren veya güvenilir başka bir durdurucusu olmalı ve kova, vagon veya öteki kapların takılması ile çıkarılmasının işçilere tehlike teşkil etmeyecek şekilde yapılmasına dikkat edilmelidir.

İniş Sırasındaki Tedbirler.

111. Maden vagonlarını taşımak için kafes kullanıldığı dikey galerilerde her asansör bölmesinin iniş yerinde kendiliğinden açılan iniş sandalyeleri bulunmalıdır.

Alet vs.'nin Taşınması.

112. Herhangi bir galeride odun, alet veya başka malzeme indirileceği veya çıkarılacağı zaman bunların uçlarının kova, kafes veya el arabasının üst tarafından yukarıya artması halinde bu uçlar asansör ipine veya kabın yanına sağlam şekilde bağlanmalıdır.

Asansör Odasına Giriş Yasaktır.

113. Asansör bakıcısı görevi icabı asansör odasında bulunması gereken şahıslara yetkili ziyaretçiler hariç herhangi bir şahıs asansör odasına sokmamakla görevlidir.

Yeterli Fren Olmalı.

114. 1. Asansörün bir motor ile çalıştırılması halinde her silindire yeterli bir fren konur ve iyi ve çalışır bir vaziyette idame ettirilir. Bu fren öyle bir şekilde tanzim edilmelidir ki motor gerek çalışırken gerekse dururken asansör bakıcısı motoru kontrol için kolları yönetirken kolaylıkla ve salimen elle işletilebilmelidir.
2. Maden Dairesi Müdürü tüm frenlerin çalışır durumda olup olmadığını tesbit için muayene yapılmasını herhangi bir zaman emretme yetkisine sahiptir.

İp Bağlantıları.

115. Kova, kafes veya vagon ile iş arasındaki bağlantı kazaları çözülme tehlikesi asgariye incek şekilde olmalıdır. Bu maksatlar için açık halka tertibatı kullanılamaz.

Kullanılan İplerin Kalitesi.

116. Asansörde kullanılan ipler iyi durumda ve iyi kalitede olmalıdır. Duruma göre meyilden veya dikeyden ölçülmek üzere 50 ayaktan fazla olan galeri veya tünellerde asansör maksatları için kullanılan her ip iyi imal edilmiş çelik telden olmalı ve her kaldırma silindiri ile baş makaranın asgari çapı kullanılmakta olan ipin çapı 1 inçten büyük olduğu hallerde ipin çapının 80 katı ve 1 inçten büyük olmadığı hallerde de 60 katı olmalıdır. Ancak Maden Dairesi Müdürü galeri kazma ve ilk geliştirme işlerinde ipin çapının 1 inçten büyük olmaması şartıyla çapı, ipin çapının 48 katından daha küçük olmayan bir silindir kullanılmasına yetki verebilir.

İplerin Kaplanması.

117. 1. Kaplanmış olan ve asansör maksatları için kullanılan her ip 6 ayı geçmeyen aralıklarda tekrar kaplanır,
2. Yıpranmış ipler hiçbir halde asansör maksatları için kullanılmamalıdır.

Galeri Tamiri ve Asansör.

118. Bir galerinin asansör bölmesinde tamirat yapılırken, o bölmede tamirat maksatları için makul bir surette gerekli olacak indirme ve kaldırma hariç o galeride asansörün kullanılmasına müsaade edilmez.

Tamirat Sırasında İş Devam Edebilir.

119. 1. İşçiler uygun bir örtü ile sağlam bir şekilde korundukları takdirde galerinin asansör bölmesindeki tamirat, galerinin tamirat yapılmakta olan en alçak noktasından aşağıda başka bir iş yapılmasını yasaklaması gerekli değildir,
2. "Tamirat" bu madde maksatları yönünden makara, silindir ve bobinlerin yağlanmasını da ihtiva eder.
120. 1. 50 ayaktan derin olan her asansör galerisinde asansör, galerinin üst kısmı ve asansörün indiği en alçak nokta ve zamanında kullanılmakta olan çeşitli ara istasyonları arasında ayırd edilir ve belli işaretler vermek için etkili bir vasıta bulunmalıdır. Ancak bu made kazı işleri sırasında kullanılan işaret cihazlarına uygulanmaz,
2. Bir galeride birden fazla asansör kullanıldığı hallerde kullanılan her asansör için yukarıdaki 1. fıkrada istenildiği şekilde aynı bir işaret seti temin edilmelidir,
3. Hak sahibi veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibi Maden Dairesi Müdürünün onaylanması için bir işaret kotu sunar. Bu kot onaylandıktan sonra Müdürün göstereceği büyüklükteki harflerle ve kolay okunan bir ilân şeklinde İngilizce, Rumca ve Türkçe olarak bir tahta veya parlak plâka üzerine yazılır ve makina odası ve galerinin üst tarafına ve zamanında kullanılmakta olan tüm galeri istasyonlarına asılır.

Bakıcı İşaret Almalı.

121. Hiçbir asansör bakıcısı makinesini harekete getirmek için açık bir işaret almadıkça makinesini çalıştıramaz. Meğer ki özel durumlarda madenin sorumlu müdürü veya onun yazılı olarak yetkilendirdiği bir şahıs tarafından makineyi çalıştırması için kendisine talimat verilsin.

Ateşlemeden Önce İhbar.

122. Galeri kazılarında ateşleme yapılma vakti yaklaştığı zaman asansör bakıcısına önceden tanzim edilmiş bir işaretle ihbarda bulunulmasına özel dikkat gösterilmeli ve bakıcı da son işareti alması üzerine ateşlemede çalışan şahısları derhal yukarıya çıkarmak için hazır olduğu yolunda işaret vermelidir.

İşçiler ile ilgili Hükümler.

123. 1. Maden Dairesi Müdüründen özel izin alınmadan hiçbir asansör veya başka cihaz şahısların indirilmesi veya çıkarılması için kullanılmaz. Yazılı izinle asansör veya öteki cihazın salimen kullanılması için özel şartlar konabilir,
2. Şahısların kazılmakta olan galeriler hariç kovalara binmelerine mutad olarak izin verilmez,
3. Bu madde hükümleri uyguladıkları hallerde, yerine getirilmedikçe ve aşağıdaki ek özel şartlara riayet edilmedikçe ve;
- Asansörün hafif ve ağır yüklerle çeşitli süratlerde çalışırken kolaylıkla yavaşlatılıp durdurulduğu ve durduktan sonra asansör bakıcısı tarafından her iki yöne doğru da tekrar çalıştırılabileceği,
  - Asansörü galerinin dibinden tepesine kadar bir silindir üzerinde dengesiz azami yükü kaldıracabileceği,
  - Her sargı silindiri azami statik yükünü tutarken ve bu yük kafes veya sepetin yetkilendirilmiş yükü iki katına kadar çıkarıldığı zaman metrodan serbest bırakılmış hali ile kendi frenleri tarafından yardım görmeden bir ayaktan fazla kaymakam şartıyla durmuş durumda muhafaza edilebildiği. Yetki verilmiş yükü tahmin ederek her şahıs için 150 libra hesaplanmalıdır,
  - İpin hiçbir tarafı sağlam olarak silindire bağlı olmadığı bir durumdaki yukarıya kaldırma hallerinde herhangi bir muhtemel çalışma şartı altında ipin silindirin üstünde tehlikeli bir şekilde kaymadığının; Fiili deneme sonucu Maden Dairesi Müdürünü tatmin edecek şekilde ispatlanmadıkça hiçbir halde izin verilmez.
4. Maden kuyusu başındaki makine, kafes veya sepet yoluna mania teşkil etmeden kafes veya sepetin fazla bir rüzgâr halinde serbestçe hareket edebileceği bir şekilde en az 25 ayaklık bir boş yer bırakacak bir yüksekliğe yerleştirilmelidir.

5. Sargı ipleri sadece güvenlik yönünden aşağıdaki tabloya uydukları takdirde insan indirmek veya çıkarmak için kullanılır;

<u>İpin Uzunluğu (dikey veya meyilli)</u>	<u>Yeni İp İçin Asgari Güvenlik Birimi</u>	<u>İpin Kullanılmaması Gereken Asgari Güvenlik Birimi</u>
500 ayaktan kısa	8	6,4
500 – 1000 ayak	7	5,8
1000 – 2000 ayak	6	5,0
2000 – 3000 ayak	5	4,3
3000 – ayaktan fazla	4 ½	3,6

6. Maden Dairesi Müdürünün arzusu üzerine kendisine herhangi bir sargı ipinin kenarından imalat, çeliğin ölçü ve sınıfı, satın alma ve kullanılmaya başlama tarihi hakkında bilgi ile birlikte yeteri kadar bir numune verilir,

7. Yeni takılan sargı ipleri ile kova, kafes ve sepet ile ip arasındaki bağlantı ekleri madenin sorumlusu tarafından bu hususta yetkilendirilmiş ehliyetli ve güvenilir bir şahıs tarafından çalışma gücü ilgili olarak dikkatli bir şekilde muayene ve gerekli denemeye tutulur ve sadece kafes veya sepet yetki verilen miktara kadar tamamen dolu olarak galerinin çalışma bölmelerinde aşağı mutad taşınması için kullanılır. Yukarıdaki muayenenin sonucu derhal makina defterine geçirilir,

8. Kafes girişlerine, içinde bulunan herhangi bir şahsın vücudunun herhangi bir kısmını kazaen galerinin direk veya yanları ile temasa gelmesini önleyecek şekilde kapılar takılmalı ve bu kapılar kendiliklerinden açılmayacak bir şekilde imâl edilmelidir,

9. İpin silindir tarafındaki ucu silindir dişlisi veya uygun bir şekilde silindirin shaftına başlanır,

10. Kafes veya öteki taşıma cihazı asansörün çalışmakta olduğu galerinin en alçak noktasında bulunduğu sırada silindir üzerinde halkadan ip bulunmamalıdır,

11. İnsan indirme ve çıkarmada kullanılan her makinanın asansör bakıcısına kontrol yerinde kafes veya öteki taşıma cihazının yerini açık ve doğru olarak daima gösterecek ve ayrıca derinliği 300 ayaktan fazla olan galerilerde taşıma cihazı tepedeki durak yerinden 60 ayak mesafede bulunduğu zaman makina odasında zil çalacak olan ip üzerindeki herhangi bir işarete ek olarak güvenilir bir derinliği gösterme cihazı da olmalıdır,

12. Bir galerideki meyil farkının asansör süratının yavaşlatılmasını gerektirdiği hallerde bu gibi yerler derinlik gösterme cihazında açıkça işaret edilmelidir,

13. Maden Dairesi Müdürünün gerekli görmesi halinde asansör güvenilir bir sürat göstergesi takılmalıdır,

14. a. Gerek elektrik gerekse makina ile çalışan işaret cihazları kafes, sepet veya kova için harekete getirilmelidir,

b. Son vurma veya zilin çalışmasından 6 saniye geçmeden hiçbir işaret

üzerine harekete geçilmez,

c. Asansör bakıcısının herhangi bir sebepten dolayı bir dakika geçmeden önce herhangi bir işaret üzerine harekete geçmemesi halinde o işaret tekrarlanmadığı takdirde harekete geçmemelidir,

d. Elektrikle çalışan bir işareti veren şahsa aynı işaretle cevap verir,

15. a. Mümkün olması halinde kafes veya sepetlerin fazla sarılmasını önlemek için uygun otomatik bir cihaz takılmalıdır,

b. Sargı cihazının fazla sarılmayı önleyecek bir otomatik alete teçhiz edilememesi halinde, şahısların yukarıya çıkarılması sırasında kafes veya sepet Maden Dairesi Müdürünün tesbit edeceği galerideki bir noktaya geldikten sonra dakika 250 ayaktan süratli bir süratta sarılmaz.,

Arama Galerilerindeki Asansörler.

124. Arama galerileri Maden Dairesi Müdürü tarafından 105 – 123 maddeleri hükümlerinden muaf tutulabilir.

Muayene ve Denemeler.

125. 1. Galerilerde 123. madde uyarınca asansör çalışmasına müsaade edildiği hallerde bu hususta maden sorumlusu tarafından özel olarak vekil tayin edilen ve ismi sorumlu tarafından makina defterine geçirilen ehliyetli en az şahıs;

a. Genel olarak kılavuz ve asansör bölmesini, işaret cihazları ile asansörün dış kısımları, kova vitesi sargı ipleri, ile galeri taşıyıcısı ve yük kaldırma silindirine olan bağları frenleri, derinlik göstergeleri, kafes ve sepetlerle emniyet mandallarını, makara ve asansör tesislerinin tüm dış parçalarını haftada en az bir defa,

b. Aşınma derecesini tesbit maksadı ile ipin yapısını ayda en az bir defa; ip muayeneden önce dikkatli olarak temizlenmeli ve belirli yerlerde ölçülmelidir,

c. İç parçaların çalışma durumunu tesbit için yılda en az bir defa dikkatli olarak muatene eder,

2. Bir muayene sonucu tehlikeli olan veya olabilecek herhangi bir zayıflık ve bozukluk meydana çıkarılması halinde, bu zayıflık veya bozukluk derhal sorumluya bildirilerek düzeltilir ve zayıflık veya bozukluk düzeltilene kadar hiçbir şahıs indirilemez veya çıkarılamaz,

3. Her muayenenin sonucu gecikmeden makina defterine geçirilir ve defter muayeneyi yapan şahıs tarafından imzalanır.

Aynı Anda İnsan ve Malzeme İndirilemez.

126. 1. Hiç bir şahsın bir kova, kafes veya sepetin kenar veya sepetin içi veya üzerinde bir galeri veya yeraltı tüneline inmesi veya onlardan çıkmasına müsaade

edilmez. Ancak madenin sorumlusu bir galeri taşıyıcısında işçilere birlikte az miktarda alet veya başka maddeler taşınmasına ve galeriyi kazma veya tamir işinde çalışan bir işçinin de bu maddelerle birlikte seyahat etmesine müsaade edebilir,

2. Herhangi bir dikey galeri veya yeraltı tünelinin kazılmasında makaradan 300 ayak derinliğe gidildikten sonra uygun bir kova ve kroshed kullanılır ve kapalı tip bir kroshed kullanılmadığı zaman kova varil şeklinde olarak üst jantından asılır,

3. Tüm kazı kroshedleri, kovayı kroshede bağlamak için bir emniyet cihazı ile teçhiz edilmelidir. Bu cihaz, kovayı da durdurmadan asansör bölmesine saplanmamalıdır.

Durdurmadan Sonra Tekrar İşe Başlama.

127. Asansörün çalışmasına herhangi bir zaman 2 saat ara verilmesi veya asansörün tamirat için durdurulmasından sonra her kova, kafes veya sepet içine herhangi bir şahsın girmesine müsaade edilmeden önce her şeyin çalışma durumunun iyi olduğunu sağlamak amacı ile galeri veya yeraltı tünelinin iş yerinde en az bir defa aşağı ve yukarı bir tam sefer yapılmalıdır.

Kafes Bakıcılarının Görevleri.

128. Şahısların asansöre girmesine muntazaman müsaade edildiği galerinin tepesi, dibi ve her istasyonun da asansör kafesi bakıcısı 126. maddenin 1. fıkrası ile 127. maddeye riayet edilmesi, doğru işaretlerin verilmesi, bir defada taşınacak şahısların adedinin Maden Dairesi Müdürünün yetkili kılındığından fazla olmadığını sağlaması ve kafes ile sepetlerin kapı ve kol demirlerinin kapatılması ile sorumludur.

Asansör Bakıcılarının Mesai Saatleri.

129. a. İnsan indirir ve çıkarırken asansör bakıcılarının bir birini takip eden 24 saat zarfında 8 saatlik bir vardiyadan fazla çalışmalarına müsaade edilmez; Ancak bir asansör bakıcısından müteakip haftada başka bir vardiyaya girebilmesi için 24 saatlik bir devrede haftada sadece bir defa 8 saatlik iki vardiya çalışması istenebilir,

b. Bir şahıs 30 Beygir Gücünden büyük olan bir asansörün bakıcısı olarak istihdam edilmeden önce bir sağlık muayenesinden geçmeli ve bir hekimden sağlık durumunun iyi olduğuna dair belge olmalıdır. Maden Dairesi Müdürü bu gibi asansör bakıcılarının işverenlerin masrafı ile bir yıldan uzun olmayan sürelerde tekrar muayene edilmelerini isteyebilir.

Asansör Bakıcıları Tescil Edilmeli.

130. Güçle çalışan her asansörün bakıcısı Maden Dairesi Müdürüne tescil edilir. Tescil edilmemiş bir bakıcı asansör çalıştıramaz veya çalıştırılmasına müsaade edilmez. Ancak öğrenci bir bakıcı tescil edilmiş bir bakıcının direk nezareti altında böyle bir asansörü çalıştırabilir.

E. İşçiler

Yeraltında Sert Şapka Giyilmeli.

131. Yeraltında çalışan tüm işçiler Maden Dairesi Müdürü tarafından onaylanacak tipte madencilere ait sert şapka giyerler.

İlk Yardım Eğitimi.

132. 1. 40 kişiden fazla insan çalışan her arama yeri, maden veya taş ocağında hak sahibi veya icar mukavelesi veya ruhsat sahibi en az 3 kişinin ilk yardım görmesi ve özellikle maden kazalarında yaralananlara ilk yardımda bulunmak için bu Nizamnamenin 6. cedvelinde gösterildiği şekilde bir ehliyet belgesi alması sağlanmalıdır.
2. Herhangi bir maden veya taş ocağında çalışan şahısların adedi 300'den fazla olması halinde, İlk Yardım Belgesi sahibi şahısların adedi en az 5 olmalıdır,
3. Herhangi bir maden veya taş ocağında çalışan şahısların adedi 700'den fazla olması halinde, İlk Yardım Belgesi sahibi şahısların adedi en az 8 olmalıdır,
4. Hak sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi ilgili şahısların gerekli bir eğitim kursu takip etmeleri için gereken tedbirleri alır. Eğitim bir hekim veya Sağlık Servisleri Müdürünün onaylayacağı başka herhangi bir şahıs tarafından yapılır,
5. Eğitim kursunun tamamlanması üzerine Sağlık Servisleri Müdürü ilgili şahısları imtihan ettikten sonra ilk yardım yapmağa ehliyetli gördüklerine belge verir; Hak sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi kendilerine belge verilen tüm şahısların isimlerini ve belgelerin verildiği tarihi Maden Dairesi Müdrüne bildirir.

İlk Yardım Kursundan Muafiyet.

133. 1. Her herhangi bir arama yeri, maden veya taş ocağında çalışan herhangi bir şahsın gerek Sağlık Servisleri Müdürü tarafından kabul edilen bir ambulans cemietinin verdiği ve sahibinin yaralılara ilk yardım kursuna katıldığını tasdik eden bir belge gerekse Sağlık Servisleri Müdüründce böyle bir belgeye en az muadil sayılan başka her hangi bir belge sahibi olması halinde böyle bir şahıs 132. maddede söz konusu edilen kursa katılmaktan muaf tutulur.
2. Böyle bir şahıs, 132. maddede istenilen ilk yardım belgesi sahibi sayılır ve ilk yardım belgesi sahibi olmaları istenilen 132. maddedeki şahıs adedinin bir kısmını veya tümünü teşkil etmiş olur,
3. İlk yardım belgeleri hiçbir halde bir yıldan fazla bir süre için geçerli olmaz. Ancak birbirini takip eden en az 3 yıl için belge alan bir şahıs başka imtihandan muaf tutulabilir.

İlk Yardım Aletleri.

134. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi, Maden Dairesi Müdürünün göstereceği tehziz edilmiş ilk yardım kutuları, sargı kırıklar için tahta, sedye ve başka gerekli malzeme ve aletleri bulundurur. Hak sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi Maden Dairesi Müdürünün kendisinden istemesi üzerine bu alet ve stoka ilâve yapar veya onları değiştirir.

Siyanid Antidot.

135. 1. Siyanid kullanılan her madende görülebilen ve kolay bir yerde siyanid zehirlenmesine karşı Sağlık Müdürünce onaylanan yeterli miktarda etken bir antidot bulundurulur,
2. Bu antidot üzerinde Türkçe, Rumca ve İngilizce olarak "Siyanid Antidotu" yazılı bir kutuda muhafaza edilir ve bu gibi kutunun kapağının iç tarafına Türkçe, Rumca ve İngilizce olarak antidotun kullanma şeklini açıkça gösteren talimat yazılır.

Hastaların Çalıştırılmaması.

136. Tüberküloz, sağırlık, epilepsi veya cüzam'dan muztarip olduğu bilinen hiçbir şahıs yeraltında çalıştırılmaz.

Sarhoşluk vs.'den muzdarip Olanlar.

137. 1. Kendisine veya sorumlu olduğu şahıslara bakmaktan aciz olabileek veya olması muhtemel sarhoş bir durumda veya başka herhangi bir durumda bulunan herhangi bir şahsın bir maden veya taş ocağına girmesi veya satıhtaki her hangi bir iş yeri civarında veya herhangi bir maden veya taş ocağında hareket halinde olan herhangi bir iş yeri civarında veya herhangi bir maden veya taş ocağında hareket halinde olan herhangi bir makinenin yanında olmasına müsaade edilmez. Sarhoşluk veya başka herhangi bir sebepten dolayı iş görecek durumda olmadığı halde bir maden veya taş ocağına girmiş olan veya herhangi bir iş yerinde veya yeraltında bulunan herhangi bir şahıs suç işlemiş olur,
2. Hiçbir şahıs herhangi bir arama yeri, maden veya taş ocağına veya arama yeri, maden veya taş ocağındaki herhangi bir işe alkollü içki götüremez.

İşyerlerine Sadece Yetkili Şahıslar Girer.

138. Arama yeri, maden veya taş ocağının herhangi bir memurun vereceği talimata tabi olmak şartıyla hiçbir işçi , işine gitmek ve işinden dönmek maksadıyla gerekli olabilmesi veya olağanüstü bir durum veya zaruri olarak işi ile ilgisi olan başka bir halkı sebep dışında, arama yeri, maden veya taş ocağının işlediği kısımdan başka bir kısmına giremez veya uygun olan seyahat yolundan başka bir yoldan işine gidemez veya işinden dönmez ve Maden Dairesi Müdürü işçileri veya arama yeri, maden veya taş ocağı memurundan başka hiçbir şahıs maden sorumlusunun müsaadesi olmadan arama yeri, maden veya taş ocağına girmez.

Tuvaletler.

139. 1. Sathta ve yer altında yeteri kadar ve uygun tuvaletler bulunmalıdır,
2. Her iki cinsiyetten de şahıslar istihdam edildiği yerlerde her cinsiyetin tuvaletleri, kapıları açık olsa dahi iç tarafları karşı cinsiyetteki şahısların girebildikleri bir yerden görülmeyecek şekilde tanzim edilmelidirler. Bir cinsiyetin tuvaletleri karşı cinsiyetteki şahısların tuvaletleri ile yanyana ise giriş yerleri yeteri kadar ayrı olmalıdır.

İçme Suyu.

140. Sathta ve yer altında içme maksatları için yeterli ve sıhhi su olmalıdır.

Giriş Yasaktır.

141. Hiçbir şahıs yetkili olmadan herhangi bir çift, tehlike işareti veya kilitli kapıdan ileriye geçmez.

İşçilerin Sorumlulukları.

142. 1. Bir arama yeri, maden veya taş ocağında çalışan her hangi bir şahıs kasıtlı olarak veya ihmal yüzünden maden veya taş ocağı veya arama yerine hayati veya emniyeti tehlikeye koyacak herhangi bir harekette bulunamaz veya arama yeri, maden veya taş ocağı veya onlarda çalışan şahısların emniyeti için gerekli olan herhangi bir şeyi yapmayı kasıtlı olarak ve ihmal yüzünden reddedemez.
2. Hiçbir şahıs herhangi bir arama yeri, maden veya taş ocağının içinde veya civarında kavga çıkaramaz veya şiddete baş vuramaz.

F. Sorumluluk.

Sorumluluk.

143. 1. İşçilerin yeraltı veya yerüstü maden arama, çıkarma veya taş ocağı işlerinde çalışmakta olduğu zamanlarda yetki sahibi sorumlu bir şahıs görevli olur,
2. Herhangi bir mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi kendi maden arama, çıkarma veya taş ocağı işlerini kendisi yönetmemesi halinde bu maden arama, çıkarma veya taş ocağı işlerini yönetmeğe tayin edilen şahsın ismini yazılı olarak gecikmeden Maden Dairesi Müdürüne bildirir,
3. Bu madde hükümleri altında bir arama ruhsatı maden işletme icar mukavelesi veya taş ocağı ruhsatı gereğince yapılan işlerden sorumlu şahıs kanun ile onun altında yapılan Nizamların bir suretini beraberinde bulundurur.

Yönetmen Sorumludur.

144. Bu nizamnamenin herhangi bir hükümde hiçbir belli şahsın doğrudan sorumlu olduğu belirtilmediği hallerde sorumluluk yönetmene aittir.

Yönetmen, Emniyet ve Disiplin.

145. Yönetmen yerüstünde ve yeraltında işçilerin emniyeti ve gerekli disiplini için tedbir alır ve bu madde hükümleri veya onların herhangi bir kısmının yerine getirilmesi için gerekli olabilecek şahısları tayin eder.

Yönetmen ve Kanun.

146. Yönetmen kanununun 30 (1) ve / veya 39 (2) maddeleri altında yapılan herhangi bir emirnameye riayet edilmesini sağlamakla sorumludur.

Malzeme ve Teçhizat.

147. Bu nizamname hükümlerini yerine getirmek amacı ile arama yeri ve maden ve taş ocağı ile işçilerinde çalışan şahısların emniyetini sağlamak, yeteri kadar ve uygun malzeme ve teçhizat hazır bulundurulur.

G. Yangının Önlenmesi

Yangın Önleme Cihazları.

148. 1. Her madende tüm çalışma yerlerinden uygun bir mesafede yeteri kadar yangın önleme cihazı bulundurulur. Maden Dairesi Müdürü herhangi bir zaman yazılı bir emirle yönetmenden bu cihazları başka yere kaldırması veya ek cihazlar koymasını isteyebilir,
2. Her madende yeterli sayıda kimselere yangın önleme cihazlarını nasıl kullanacakları öğretilir ve bir madende veya civarında çalışan tüm şahıslara madende bir yangın çıkması halinde izleyecekleri usul öğretilir.

Eski Keresteyi Elde Etme.

149. Maden İşletmelerinde oymak sisteminin kullanılması halinde oyulan yerden keresteyi çıkarmak için her iş yerinde yeteri kadar ve uygun aletler bulundurulmalıdır.

H. Emniyet İçin Gerekli Plânlar.

Plânlar Muhafaza Edilmeli.

150. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi ehliyetli bir şahıs tarafından bir maden veya taş ocağının ve gerekirse tüm işlerle olması halinde herhangi bir yardımcı tesisi gösteren kısımların açık ve doğru plânını yapar veya muhafaza eder veya yapılması veya muhafaza edilmesini sağlar. İcar mukavelesi veya ruhsat sahibi her takvim yılında en az iki defa ve gerekli olması halinde daha sık, kazıların son olarak plânda gösterildikleri günden bu yana geçen zaman sırasında maden veya taş ocağında yapılan tüm kazıların plân üzerinde açık ve doğru olarak gösterilmesini sağlar. Maden veya taş ocağının söz konusu geçen zaman zarfında tükenmiş veya terkedilmiş olan tüm kısımları plân üzerinde açıkça gösterilir ve yer altındaki tüm işyerleri kapatılmadan önce kadastroları hazırlanarak harita üzerinde gösterilirler.

Maden Plânları Maden Dairesi Müdürüne Sunulur.

151. 1. Maden veya taş ocağının iki sureti Maden Dairesi Müdürünün Dairesine sunulur ve M.D. Müdürünün isteği üzerine her takvim yılı sonunda o günkü duruma getirilirler,

2. M.D. Müdürünün Dairesine sunulan maden veya taş ocağı plânının suretleri madenin yönetmeni tarafından aslına mutabık olduğuna dair tasdik edilir.

Terkedilmiş Malların Plânı.

152. Bir maden veya taş ocağı veya bir maden veya yeraltı taş ocağının herhangi bir kısmı terkedilmeden veya kapatılmadan veya girilmez hale getirilmeden önce tüm yeraltı plânları son günkü duruma getirilir ve suretleri Maden Dairesi Müdürüne sunulur. Ancak maden veya taş ocağı işletme metodlerinin madenin çıkarılmış olduğu bir maden veya taş ocağının herhangi bir kısmının otomatik olarak terkedilmesine sebebiyet verdiği hallerde plânları 150. maddeuyarınca günü gününe muhafaza edilirler.

Plânlar Gizli Tutulur.

153. 150. maddede sözü edilen plâmların sureti veya onlar hakkında herhangi bir bilgi herhangi bir devlet memuru tarafından yetkili olmayan bir kimseye verilmez ve maden yönetmeninin yazılı müsaadesi olmadan plânları yetkili olmayan bir şahsın görmesi için açık tutulmaz. Ancak bu maddenin ihtiva ettiği hiçbir husus Maden veya Jeoloji Dairesi memurlarını halka sınırları ve topoğrafyayı gösteren haritalar vermeleri veya göstermelerini men etmez.

1. GENEL

İşletme Tesislerindeki Sular.

154. Altın veya öteki cevherlerin işleme tabi tutulması veya başka maksatlar için kullanılan ve zehirli veya zararlı kimyasal solüsyonlar ihtiva eden suların etrafı dikkatsizlik yüzünden o sulara girilmesini önlemek için etkili bir şekilde çevirmeli ve şahısların bu suları kullanmamasını ihtar etmek için uygun yerlere tabelâlar konmalıdır.

Kumla Doldurulan Yerler.

155. Siyanür tesislerinden artık kalan kumun yeraltındaki işlenmiş yerleri doldurmak için kullanılması halinde kumdaki rutubet miktarı ile ondan sızan sıvı tahlil edilerek sıvının ihtiva ettiği siyanür miktarının madende çalışmakta olan işçilerin sağlığı için tehlikeli olmadığı sağlanmalıdır.

Maden Ziftinin Elen Çıkarılması.

156. Maden Dairesi Müdürü maden zifti veya başka lüzumsuz maddenin emniyetli bir şekilde elden çıkarılması ile ilgili olarak herhangi bir maden sorumlusuna yazılı bir emir verebilir.

Tehlikeli ve Kusurlu İş Yerleri.

157. 1. Maden Dairesi Müdürü herhangi bir arama yeri, maden veya taş ocağı veya onlarla ilgili herhangi bir madde şey veya icraatın kanaatinde herhangi bir şahsa bedeni zarar verme tehdidinde bulunduğu veya eğiliminde olduğunu addetmesi halinde maden sorumlusuna bir hususta yazılı bir tebligatta bulunabilir. Tebligatın bir sureti mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi veya onların temsilcisine verilir. M.D. Müdürü tebligatta arama yeri, maden veya taş ocağı, madde, şey veya icraatı tehlikeli veya kusurlu saydığı taraflarını belirtir ve bunların gerek derhal gerekse tesbit edeceği süre içinde düzeltilmesini talep eder. M.D. Müdürü tehlike kendisini tatmin edecek bir şekilde ortadan kaldırılana kadar işin durdurulmasını emredebilir,

2. Maden sorumlusu yukarıdaki 1. fıkra altında yapılan tebligatı alması üzerine derhal ona riayet eder veya tebligata itiraz etmek niyetinde olması halinde tebligat yapılmış olan arama yeri, maden veya taş ocağı veya onların herhangi bir kısmı, şey veya usulü kullanmaktan vazgeçer ve Bakanlar Kurulu meseleyi karara bağlayana kadar tüm işçileri tebligatta gösterilen tehlike yerinden derhal geri çeker.

Ancak Maden Dairesi Müdürünün kanaatinde ani bir tehlike olmaması halinde işçilerin emniyetini sağlamak için gerekli göreceği ve yazılı olarak belirteceği kayıt ve şartlara tabi olmak üzere söz konusu süre zarfında işin devamına müsaade edebilir,

3. a. Maden sorumlusunun yukarıdaki son fıkralar altında yapılan herhangi bir tebligatın hükümlerinden rencide olması halinde tebligatın kendisine yapıldığı tarihten 10 güne kadar itirazını yazılı olarak Bakanlar Kuruluna bildirir. Bunun üzerine Bakanlar Kurulu veya onun tayin edeceği bir memur meseleyi karara bağlar,

b. Bakanlar Kurulu veya bu amaçla tayin edilen memur tehlikeli veya kusurlu görülen maden, şey veya üsul ile ilgili herhangi bir rapor ile arama yeri, maden veya taş ocağında çalışan şahısların kabiliyetini dikkate alabilir,

4. Hiçbir şahıs bu madde hükümlerine riayet etmek için gerekli olabilecek işleri yapmaktan herhangi bir anlaşma ile hariç veya muaf tutulmaz veya bu gibi işleri yaptığı için herhangi bir anlaşma ile herhangi bir ceza veya haciz ile cezaya tabi olamaz.

VIII. Kısım

Kazalar

Ölümlle Sonuçlanan Kazalar.

158. 1. Arama ruhsatı verilmiş herhangi bir sahada veya herhangi bir maden veya taş ocağında arama, maden veya taş ocağı işleri ile ilgili herhangi bir sebepten dolayı bir veya daha fazla işçinin ölümü ile sonuçlanan bir kaza olması halinde, mal sahibi icar mukavelesi veya ruhsat sahibi kaza ve kaza sonucu ölenler hakkında telefon veya telgraf ile derhal Maden Dairesi Müdürüne bilgi verir. Müdüre ayrıca bu Nizamnamenin 7. cetvelinde gösterilen forma üzerinde derhal bilgi verir,

2. Mal sahibi, icar veya ruhsat sahibi meydana gelen ve şahısların hafif veya ağır surette yaralanmasına sebep olan öteki tüm kazalar hakkında da ilk yardım tedavisi yapıldıktan ve muhtemel sakatlık süresi tahmin edilebildikten sonra Nizamnamenin 7. cedvelinde gösterilen forma üzerinde derhal Maden Dairesi Müdürüne bilgi verir.

Ancak Maden Dairesi Müdürüne bu şekilde bilgi verilmesi mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibini Bölüm 176 Kazalar ve Mesleki Hastalıklar (İhbar) Kanunu veya onu tadil eden veya onun yerine konan başka herhangi bir kanun altında bilgi vermekten muaf tutmaz,

3. "Ciddi Yaralanma" tabiri bu madde maksatları bakımından tescil edilmiş bir hekimin kanaatince yaralı işçinin mutad işine en az 14 gün için gidemeyecek kadar sakatlanmasına sebebiyet veren bir yaralanmayı ifade eder ve bir şahsın duman veya zehirli gaz tenefüs edip baygın hale gelmesini de ihtiva eder,

4. Bir kazanın herhangi bir işçinin derhal ölümü ile sonuçlanması halinde Maden Dairesi Müdürü veya onun gerekli şekilde yetkili kıldığı herhangi bir şahıs gelene kadar veya rızası olmadan kazanın vukubulduğu yer dokunulmadık bırakılır ve değiştirilmez meğer ki böyle bir müdahale başka kazaları önleme, cesedleri kaldırma veya şahısları tehlikeden kurtarma yönünden kaçınılmaz olsun veya kaza yerinde işe devam edilmemesinin bölgede çalışan öteki şahısların emniyetini etkileyeceği ispat edilebilsin.

Maden Dairesi Müdürü Soruşturma Yapabilir.

159. 1. Maden Dairesi Müdürü böyle bir ihbarı alması üzerine ve uygun göreceği herhangi bir araştırmayı yaptıktan sonra her hangi bir kazanın bu kanun veya onun altında yapılan herhangi bir Nizamname veya patlayıcı Maddeler Kanununun veya onun altında yapılan herhangi bir Nizamname hükümlerine riayette kusurdan veya M.D. Müdürünün verdiği herhangi bir kanuni talimata kusurdan dolayı olduğuna inanmak için sebep bulunduğu kanaatine vardığı ve M.D. Müdürü arazide maden aranırken veya arazi işletilirken gerekli tedbirler alındığı ve yerine getirildiği halde kazanın önlenemeyeceğinden tatmin olmadığı takdirde M.D. Müdürü mümkün olan en erken zamanda kaza sebeplerini tesbit için bir soruşturma yapabilir.

2. Soruşturmayı yapmakta olan M.D. Müdürü şahit çağırarak, defter ve evrakın ibraz edilmesini istemek ve şahitlerle ilgili tarafları yemin üzerine sorguya çekmek

konularında bir sorgu hakiminin sahip olduğu yetkilere sahiptir. Tüm celpnameler yedinci cetveldeki formül R şeklinde olup polis veya M.D. Müdürünün tayin edeceği başka bir şahıs tarafından tebliğ edilirler.

3. Soruşturmada hazır bulunmaya çağrılan ve yukarıdaki şekilde defter ve evrak ibraz etmesi istenilen ve evrak ibraz etmesi istenilen ve bunu yapmayı reddeden veya yapmakta kusur işleyen ve soruşturmayı yapmakta olan M.D. Müdürü tarafından veya onun rızası ile kendisine sorulan herhangi bir soruyu cevaplandırmayı reddeden herhangi bir şahıs mücmelen mahkumiyet üzerine £50 para cezasına çarptırılır. Ancak hiçbir şahıs kendisini suçlamaya mecbur değildir ve böyle bir soruşturmada verdiği herhangi bir ifade ile ilgili olarak her şahıs bir adalet mahkemesinde ifade vermesi halinde sahip olacağı aynı imtiyazlara sahiptir.

4. Soruşturmayı yapmakta olan M.D. Müdürünün arzusu ve M.D. Müdürü tarafından celbedilmeleri üzerine soruşturmada hazır bulunan şahitler M.D. Müdürünün talimat vermesine tabi olmak şartı ile bir sorgu mahkemesinde hazır bulunmaya celbedilmesi halinde almaya hakkı olduğu masrafların aynısı alma hakkına sahiptir ve ödeme ilgili şahsın bir cezai yargılamada şahitmiş gibi aynı şekilde yapılır.

Soruşturma Sonucu Açıklanmalıdır.

160. M.D. Müdürü soruşturmayı tamamlanması üzerine kaza sebepleri hakkında bulgularını ifade eder. Bu bulguların bir sureti madenin sorumlusuna gönderilir. M.D. Müdürünün istemesi halinde maden sorumlusu bulguyu işçilerin çeşitli lisanlarına tercüme ettirir. Bunun üzerine tercümenin yeteri kadar sureti tüm müstahdemlerin okuması için 48 saatlik bir süre için görülebilir yerlere asılır ve orada muhafaza edilir.

Soruşturmadan Sonra Ölüm.

161. Resmi bir soruşturmanın tamamlanmasından sonra yaralı bir işçinin aldığı yaralar sonucu ölmesi halinde mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi durumu yazılı olarak M.D. Müdürüne bildirmelidir. Ancak bu şekilde bir bilgi verilmesi böyle bir mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibini Bölüm 176 Kazalar ve Mesleki Hastalıklar (Tebliğat) Kanunu veya onu tadil eden veya onun yerine kenan herhangi bir kanun altında tabligatta bulunmaktan muaf tutmaz.

M.D. Müdürü Meseleyi Sorgu Hakemine Havale Edebilir.

162. Böyle bir soruşturmanın tamamlanması üzerine veya M.D. Müdürü işin kanısınca kazanın 159. maddede bildirilen sebeplerden ileri gelmemesi halinde M.D. Müdürün raporun ve soruşturma yapılmışsa soruşturma tutanaklarının bir suretinin kazanın yer aldığı ilçe Emniyet Müdürüne gönderilmesini isteyebilir. Emniyet Müdürü uygun görmesi halinde meseleyi sorgu hakemine havale edebilir. Sorgu hakemi herhangi bir müteakip yargılamanın sona ermesine 14 güne kadar bulgularının bir suretini M.D. Müdürüne gönderir.

Tehlikeli Olaylar Bildirilmelidir.

163. Herhangi bir maden arama yeri, maden veya taş ocağı içinde veya civarında;

- a. Madencilik kazalarını esaslı olarak artırma eğiliminde olan, asansöre, makaraya, sargı ipi, kuyu veya yeraltı tüneli nakil vasıtaları veya direklerine herhangi bir zarar,
- b. Eski ocak veya başka yerden ani bir su gelmesi,
- c. Herhangi bir yeraltı su birikintisi veya havuz kapısında bir bozukluk,
- d. Maden tesislerinin herhangi bir yapısını tehlikeye koyan herhangi bir yeraltı veya yer üstü yangını,
- e. Patlayıcı maddelerin vakti gelmeden veya beklenmedik bir anda patlatma veya ateşlenmesi,
- f. Fiziki kontrolün tamamen veya kısmen kayıp olmasına yol açan herhangi bir oksijen yokluğundan boğulma,
- g. Maden ocağında herhangi bir yakıcı gaz,
- h. Maden ocağında beklenmedik veya kontrol edilemez geniş bir çökme olayın meydana gelmesi halinde hayat kaybı veya şahsı yaralanmaya sebebiyet verilip verilmemesine bakılmaksızın maden sorumlusu olaydan 24 saate kadar bu Nizamnamenin yedinci cedvelinde gösterilen formül üzerinde M.D. Müdürüne durumu bildirir ve istenmesi halinde M.D. Müdürünün gerekli göreceği ek bilgiyi verir.

Kısım IX – Çeşitli

Mal Sahibi, İcar Mukavelesi veya Ruhsat Sahibinin Tazminat Vermesi.

164. Mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi, izin, icar veya ruhsatının icar veya ruhsatı gereğince kendisine verilen imtiyaz ve yetkileri kullanırken kendisi, temsilcileri veya müstahdemleri tarafından başka insanların mal ve haklarına yapılan tüm zararlardan sorumlu olur ve bu gibi zararla ilgili dava açma, mahkemeye verme talep ve istekler ile ilgili olarak her zaman Bakanlar Kuruluna tazminat vermekle mükelleftir.

Devlet Ormanlarında Ateş Yakma.

165. Orman Dairesi Müdüründen kesin bir izin alınmadıkça izin icar veya ruhsatın kapsadığı herhangi bir sahada Devlet Ormanı hududundan bir çeyrek mile kadar olan yerde veya Devlet Ormanı içinde ateş yakılmaz.

Orman Yangınları.

166. İzin, icar veya ruhsatın kapsadığı saha içinde veya bu sahanın beş mil çevresi içinde bir orman yangını çıkması halinde mal, sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibi yeteri kadar işçiyi ve Orman Dairesi Müdürünce istenmesi halinde izin, icar veya ruhsat gereğince yapılmakta olan işin güvenliğini dikkate almak suretiyle istihdam ettiği ve bırakılabilecek tüm işçileri yangın yerine derhal götürmek ve yangını söndürmek amacı ile serbest ve bunu yapmalarına müsaade eder.

Tasdikle Yenileme.

167. Yeni bir evrak gerekli olmayan herhangi bir izin, icar veya ruhsat yenilemesinde, yenileme esas evrakin tasdiki ile yapılabilir.

Hakemlik.

168. Hakem heyeti kanunun Bölüm 5 aşağıdaki değişiklik ve ilaveler yapıldıktan sonra bu nizamname altındaki her hakemliğe uygulanır,
- Tarafların yazılı olarak başka şekilde bir anlaşma yapmaması halinde dava iki hakeme havale edilir. Her taraf birer hakem tayin eder, Hakemler gerektiği zaman bir üçüncü hakem tayin edebilirler,
  - Hakeme havale edilen bir dava tarafından birinin cahil olması ve istemesi halinde Bakanlar Kurulu o cahil adama bir hakem tayin edebilir ve hakeme veya hakemin bir devlet memuru olması halinde hakemlik hizmeti için Devlete ödenecek ücreti de tesbit edebilir.

Bakanlar Kuruluna İstinaf Presedürü.

169. Kanun veya Nizamname altında Bakanlar Kuruluna istinaf halinde Bakanlar Kurulu uygun gördüğü takdirde ilgili tarafların tümü veya herhangi biri veya durumu bilen herhangi bir memurdan istinafa konu teşkil eden mesele ile ilgili gerçekleri bir rapor halinde sunmalarını isteyebilir.

Suç ve Cezalar.

170. 1. Bu Nizamnamenin herhangi bir hüküme riayette kûsur işleyen herhangi bir şahıs mahkûm olması halinde £25 ya kadar para ve 6 aya kadar hapis cezası veya bu cezaların her ikisi ile de cezalandırılır,
2. Kanun veya bu Nizamnameye aykırı herhangi bir suçtan dolayı suçlu bulunan herehangi bir şahsın kontrolünde kanunsuz olarak elde edilen herhangi bir maden veya taş ocağı malzemesi bulması halinde bunlar müsadere edilir ve malzemenin bulunmaması halinde suçlu bunlara karşılık mahkemenin takdir edeceği bir bedel öder,
3. Bu Nizamname hükümleri gereğince herhangi bir şahsa bir görev verilmesi halinde, bu görevi yerine getirmek için tüm makul tedbirlerin alındığını ispat yükümlülüğü görevi yerine getirmemekle suçlanan şahsa aittir.

Ortalama Kontrolü.

171. Bir sahanın toprak aşınmasının kontrolü veya ağaçlandırma ile ilgili tasdik edilmiş bir proje içinde olması halinde icarcı veya ruhsat sahibi icar edilmiş veya ruhsat verilmiş saha üzerinde veya herhangi bir kısmında hayvan otlatılmasını yasak veya kontrol edebilir. Böyle bir yasak veya kontrolden mağdur olan herhangi bir hayvan sahibine icarcı veya ruhsat sahibi tarafından uygun bir tazminat ödenir.

Yürürlülük Tarihi.

172. Bu Nizamname 1 Ekim 1958 tarihinde yürürlüğe girer.

Birinci Cetvel

1958 Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 4)

Forma A

A/B Sınıfları Arama Ruhsatı Dilekçesi.

Dilekçe No: .....

Bakanlar Kuruluna
(Madenler Dairesi Müdürü eli ile) Lefkoşa.

1. Dilekçe sahibinin adı
2. Dilekçe Sahibinin tabiyeti
3. Dilekçe sahibinin tarifi
4. Tebligatın yapılacağı adres
5. Dilekçedeki alanın yeri
6. Alan tamamen veya kısmen bir Devlet Ormanı içinde mi?
7. Tahmini genişlik (mil kare olarak)
8. Dilekçe sahibinin arama yapmak istediği madenler/taş ocağı maddeleri
9. İlişikte gönderilen harcın miktarı
10. Dilekçe sahibinin elinde Bölüm 270 Madenler ve Taş Ocakları Düzenleme Kanununun 1958, Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesinin bir sureti var mıdır?
11. Dilekçe sahibi bir arama ruhsatının hangi şartlara göre verildiğini ve arama ruhsatları ile ilgili nizamları biliyor mu?

Tarih: .....

Dilekçe Sahibinin İmzası

.....

1958 Madenler ve Taş Ocakları

Nizamnamesi (Madde 4)

Forma B

Maden İşletme Ruhsatı Dilekçesi

Bakanlar Kuruluna
(Madenler Dairesi Müdürü eli ile) Lefkoşa.

1. Dilekçe sahibinin adı
2. Dilekçe sahibinin tabiyeti
3. Dilekçe sahibinin tarifi
4. Tebligatın yapılacağı adres
5. Dilekçedeki alanın yeri
6. Alan tamamen veya kısmen bir Devlet Ormanı içinde mi?
7. Tahmini genişlik (mil kare olarak)
8. İşletilecek madenler
9. İstenilen süre
10. İşletme için mevcut sermaye
11. Dilekçe sahibinin teknik ilgisi. Yoksa teklif edilmekte olan Maden İşletmeleri Müdürünün adını veriniz.
12. Teklif edilmekte olan işletme şekli.
13. İlişikte gönderilen harcın miktarı.

Tarih: .....

Dilekçe Sahibinin İmzası

.....

1958 Madenler ve Taş Ocakları

Nizamnamesi (Madde 4)

Forma C

A/B Sınıfları Taş Ocağı İşletme Ruhsatı Dilekçesi

Dilekçe No: .....

Bakanlar Kuruluna
(Madenler Dairesi Müdürü eli ile) Lefkoşa.

1. Dilekçe sahibinin adı
2. Dilekçe Sahibinin tabiyeti
3. Dilekçe sahibinin tarifi
4. Tebligatın yapılacağı adres
5. Dilekçedeki alanın yeri
6. Alan tamamen veya kısmen bir Devlet Ormanı içinde mi?
7. Tahmini genişlik (mil kare olarak).
8. Çıkarılacak olan taş ocağı maddeleri
9. İstenilen süre.
10. A sınıfı taş ocağı işletme ruhsatı halinde işletme için mevcut sermayeyi bildiriniz.
11. Teklif edilmekte olan işletme şekli.
12. a. Dilekçedeki sahada daha önce arama yapıldı mı?
c. Yapıldı ise sonuç nedir?
13. İlişikte gönderilen harç miktarı.

Tarih: .....

Dilekçe Sahibinin İmzası

.....

1958 Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 4)

Forma D

Taş Çıkarma Ruhsatı Dilekçesi.

.....Kazası Kaymakamı,
(.....Köyü Muhtarı eli ile)

Ben (köy) .....lı/li (isim) .....,
..... tarihinden ..... tarihine kadar
.....civarında bulunan taş ocağından .....
maksatları için kullanılacak ve satılmayacak olan ..... çıkarmak
istediğimi bildirir bana bu hususta bir ruhsat verilmesini rica ederim.

Bu saha tamamen veya kısmen bir Devlet Ormanı içindedir/içinde değildir.

İlişikte gönderilen harç miktarı .....

Yer : .....

Tarih: .....

Dilekçe Sahibinin İmzası

.....

İkinci Cetvel

1958, Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(4,7,9,27,34 ve 35. Maddeler)

Kiralar:

- 1- A Sınıfı arama ruhsatı sahipleri aşağıdaki kira bedellerini öderler:
  - Ruhsatın ilk yılı için her mil kare veya bir kısmı için £24.-
  - Ruhsatın birinci altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £24.-
  - Ruhsatın ikinci altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £24.-
  - Ruhsatın üçüncü altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £36.-
  - Ruhsatın dördüncü altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £36.-
  - Ruhsatın beşinci altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £48.-
  - Ruhsatın altıncı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £48.-
- 2- B Sınıfı arama ruhsatı sahibi tarafından aşağıdaki kira bedelleri ödenir:
  - Ruhsatın ilk yılı için her mil kare veya bir kısmı için £20.-
  - Ruhsatın birinci altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £20.-
  - Ruhsatın ikinci altı aylık uzatılması için her mil kare veya bir kısmı için £30.-
- 3- Maden kiralayan bir şahıs her mil kare veya bir kısmı için yılda £10.- öder.
- 4- A Sınıfı bir taş ocağı imtiyaz sahibi olan bir şahıs her yarım mil kare veya bir kısmı için yılda £50.- öder. Ancak sahanın genişliğinin 100 dönümden az olması halinde kira bedeli £25.-dir.
- 5- B Sınıfı bir taş ocağı imtiyaz sahibi olan bir şahıs her dönüm veya bir kısmı için yılda 500 mils öder.
- 6- Taş ocağı ruhsatı sahibi bir şahıs taş ocağında çalıştırdığı her işçi için yılda 100 mils öder.

- A. A veya B sınıfı bir taş ocağı imtiyazının kapsadığı alanın içinde herhangi bir Devlet arazisi bulunması halinde, imtiyaz sahibi yukarıdaki 4 veya 5. fıkralarda tesbit edilen kira bedeline ek olarak her durumda Madenler Dairesi Müdürüne tesbit edilecek şekilde her dönüm veya bir kısmı için 500 mils'den £1.- ya kadar kira öder.

Ancak bu Devlet arazilerinden çıkarılan taş ocağı maddelerinin Kıbrıs'tan ihraç edildiği hallerde bu madde hükümleri uygulanmaz.

- B. Bu madde maksatları bakımından "sahip" kelimesi bir ruhsata atıfta bulunduğu hallerde ruhsata hak sahibi veya onu devralan ile o ruhsata sahip olmuş herhangi bir şahıs veya şahıslar gurubu üyesi ihtiva eden ve tüzel kişiliği olan veya olmayan herhangi bir kuruluşu da ihtiva eder.

- C. 25 Haziran,1964 tarihinden hemen önce geçerli olan kira bedelleri, o tarihten önce verilmiş her ruhsat, imtiyaz veya anlaşmaya varılmış kira bedeli için geçerli olmaya devam eder. Ancak söz konusu tarihten veya daha sonraki bir günden başlayan bir süre ile ilgili olarak herhangi bir zaman yapılmış bir uzatma veya kira anlaşması veya verilmiş yeni ruhsat veya imtiyaz ile ilgili kira bedelleri bu cetvelde tesbit edilen kira bedelleridir.

Ancak 25 Haziran 1964'den önce verilmiş olan arama ruhsatının ilk defa olarak söz konusu tarihten sonra uzatılması kira bedeli ödemekle ilgili olarak o ruhsatın ilk defa uzatılması sayılır.

(İkinci Cetvelin Devamı)

ÜCRETLER

- 1) Arama Ruhsatı, Maden icarı veya Taş Ocağı ruhsatının verdiği hakların tahsis veya devredilmesi için £2.-
- 2) Maden icarı ve Taş Ocağı ruhsatının tamamen veya kısmen iadesi için ..... Hiç
- 3) Her arama ruhsatı altındaki çalışmalara ara verme izni için ..... £ 00.500 mils
- 4) Her Maden icarı veya Taş Ocağı ruhsatı altındaki çalışmaların ara verme izni için ..... £ 5.-
- 5) Her Maden icarı veya taş ocağındaki işçilik mükellefiyetlerinin mevsimlik tadili için ..... £ 0.250 mils.
- 6) Her maden icarı veya taş ocağındaki işçilik mükellefiyetlerini yerine getirmek amacı ile Maden icarları veya taş ocağı ruhsatlarını gruplaştırmak veya gruplaşmalarda değişiklik için ..... £ 0.500 mils.
- 7) Arama ruhsatı altında elde edilen madenleri muhafaza etmek ve elden çıkarma izni ..... £ 0.250 mils.

Üçüncü Cedvel
1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi
(Madde 5)
Forma E

Arama Ruhsat No: ..... Sınıf: .....

Kanun ve onun altında yapılmış yürürlükteki veya bu ruhsatın veya uzatılmışın devamı sırasında yürürlüğe girebilecek Nizamname şartlarına tabi olmak üzere bu arama ruhsatı, ilişikteki plânda kırmızı renkte gösterilmiş ve hudutları ..... olan sahada ..... (ruhsatın verildiği maden veya taş ocağı malzemesini yazınız) araması için ..... tarihinden ..... tarihine kadar. Bay/Bayan .....

.....
(Hamilinin ismi, adres ve tarifini yazınız)

Tarih: .....
.....
Maden Dairesi Müdürü

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi
(Madde 17)
Forma F

İcar Mukavelesi No: .....

Bu maden icarı, sınırları (saha ile sınırları rarif ediniz) ..... olan ve ilişikteki plânda sarı renk ile gösterilmiş ve ..... olarak işaretlenmiş ..... mil kare büyüklüğünde ve ..... ilçesinde bulunan arazi sahası içinde, altında veya üstünde ..... madeni çıkarmak için ..... adresinde bulunan (icar eden şahsı tarif ediniz) ..... bay/bayan ..... ile bölüm 270 Madenler ve Taş Ocakları (Düzenleme) Kanunu gerçek amaç ve anlamı uyarınca ve hükümlerine ve özellikle 9. maddesinin hükümlerine ve onu tadil eden veya onun yerine konan ve şimdi yürürlükte olan veya bu icar senedinin devamı sırasında yukarıda söz konusu kanun gereğince yürürlüğe girebilecek tüm nizamnameler ve aşağıdaki şartlara tabi olmak üzere ..... tarihinden itibaren ..... yıllık bir süre için yapılmaktadır: ..... kiracı Tapu ve Mesaha Dairesi Müdürüne söz konusu süre zarfında birincisinin ..... tarihinde ödenmesi şartıyla her yıl ..... tarihinde ödenen yıllık £ ..... bir kira ödenecektir.

Tarih: .....

.....
Bakanlar Kurulu

Maden icarları sicilinin
..... sayfasına Maden
İcarı No: ..... olarak
Kaydedilmiştir.

.....
Maden Dairesi Müdürü

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 17)

Forma G

Taş Ocağı İşletme Ruhsatı No: ..... Sınıf: .....

Bu taş ocağı işletme ruhsatı, sınırları (saha ile sınırlarını tarif ediniz) ..... olan ve ilişikteki plânda sarı renk ile gösterilmiş ve ..... olarak işaretlenmiş ..... mil kare/dönüm büyüklüğünde ve ..... ilçesinde bulunan arazi sahası içinde, altında veya üstünde taş ocağı çalıştırarak ..... malzemesi çıkarmak için ..... adresinde bulunan (ruhsat verilen şahsı tarifediniz) ..... Bay/Bayan ..... ye/ya Bölüm 270, Madenler ve Taş Ocakları (Düzenleme) Kanunu gerçek amaç ve anlamı uyarınca ve hükümlerine ve özellikle 9. madde hükümlerine ve onu tadil eden ve onun yerine konar ve şimdi yürürlükte olan veya bu ruhsatnamenin devamı sırasında yukarıda söz konusu kanun gereğince yürürlüğe girebilecek tüm nizamnameler ve aşağıdaki şartlara tabi olmak üzere ..... tarihinden itibaren ..... yıllık bir süre için verilmektedir.

Ruhsat sahibi Tapu ve Mesaha Müdürüne söz konusu süre zarfında birincisinin ..... tarihinde ödenmesi şartıyla her yıl ..... tarihinde ödenen yıllık £ ..... bir kira ödeyecektir.

Tarih: .....

.....
Maden Dairesi Müdürü

Taş Ocağı Ruhsatları
Sicilinin .....
Sayfasına Taş Ocağı
Ruhsat No: .....
Olarak kaydedilmiştir.

.....
Bakanlar Kurulu

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 17)

Forma H

Taş Çıkarma Ruhsatı No: .....

Bu ruhsat ..... adresinde bulunan Bay ..... ile ..... adet işçisine ..... tarihinde sona eren bir yıllık süre zarfında ..... malzemesi çıkarmak maksadı ile ..... civarında ..... de/da bulunan taş ocağında çalışmaları için yetki verir.

Tarih: .....

.....
Kaza İdare Amiri

Dördüncü Cetvel

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi (Madde 33)

Forma I

Maden İcarının İadesi

Bölüm 270, Madenler ve Taş Ocakları (Düzenleme) Kanunu hükümler altındaki Maden İcarı No: ..... sınırları içinde bulunan sahanın altında, üstünde ve içinde ..... madeni çıkarmak maksadı ile 19..... yılı ..... ayının ..... gününde başlamak üzere ..... yıllık bir süre için bu gün ..... tarihinde Bay/Bayan ..... verildiğinden ve Maden icarları sicilinin ..... sayfasına No: ..... olarak kaydedildiğinden; (gerekli olması halinde şunu da yazınız) ve söz konusu icarı ..... tarihinde ..... ye/ya devredildiğinden ve devir Maden icarları sicilinin ..... cildinin ..... sayfasına No: ..... olarak gerekli şekilde kaydedildiğinden; ve sözkonusu ..... bu maden icarını tamamen/kısmen iade etmek istediğinden ve Bakanlar Kurulu da iadeyi kabul etmeye rıza gösterdiğinden; icar senedi sahibi bay/bayan ..... aşağıdaki tarif edilen icar mukavelesinin tümü veya bir kısmındaki tüm hak, tasarruf ve menfaatlarını ..... tarihinden itibaren işbu belge ile iade eder; icar mukavelesi kısmen iade ediliyorsa, iade edilecek kısmın sınırlarını tarif ediniz.

Onaylanmıştır
Bakanlar Kurulu

Şahitler: .....

Tarih: .....

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 33)

Forma J

Taş Ocağı Ruhsatının iadesi

Bölüm 270 Madenler ve Taş Ocakları (Düzenleme) Kanunu hükümleri altında Taş Ocağı Ruhsatı No: ..... sınırları içinde bulunan sahanın altında, üstünde ve içinde taş ocağı çalıştırmak maksadı ile 19..... yılı ..... ayının ..... gününde başlamak üzere ..... yıllık bir süre için bugün ..... tarihinde bay/bayan ..... verildiğinden ve taş ocağı ruhsatları sicilinin ..... sayfasına No: ..... olarak kaydedildiğinden (gerekli olması halinde şunu da yazınız, ve söz konusu taş ocağı ruhsatı ..... tarihinde ..... ye/ya devredildiğinden ve devir taş ocağı ruhsatları sicilinin ..... cildinin ..... sayfasına No: ..... olarak gerekli şekilde kaydedildiğinden ve söz konusu ..... bu taş ocağı ruhsatını tamamen/kısmen iade etmek istediğinden ve Bakanlar Kurulu da iadeyi kabul etmeye rıza göstermediğinden;

Taş ocağı ruhsatı sahibi bay/bayan ..... aşağıda tarif edilen taş ocağı ruhsatı sahibi bay/bayan ..... aşağıda tarif edilen taş ocağı ruhsatının tümü veya bir kısmındaki tüm hak, tasarruf ve menfaatlarını ..... tarihinden itibaren işbu belge ile ifade eder. Taş ocağı ruhsatı kısmen iade ediliyorsa iade edilecek kısmın sınırlarını tarif ediniz.

Onaylanmıştır
Bakanlar Kurulu

Şahitler: .....

Tarih: .....

Beşinci Cetvel

1958 Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 39)

Forma K

Arama Ruhsatı Hakkında Rapor

İlçe ..... mevki ..... 19..... yılı ..... ayı zarfında yapılan iş ile ilgili rapor. Maden/Taş Ocağı malzemesi için arama ruhsatı No: ..... altında yapılan işler.

Tüneller				Delikler			
Tarifi	Önceki Derinliği Yılda Kaç Ayak	Aylık İlerleme Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Tarifi	Önceki Derinliği Yılda Kaç Ayak	Aylık İlerleme Ayak	Yıllık Ayak Toplamı
Toplam							

Galeri veya Hendekler				Öteki İşler		İşçilik		
Tarifi	Önceki Uzunluğu Yılda Kaç Ayak	Aylık İlerleme Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Öteki Herhangi Bir İş Hakkında Bilgi Ayak Hakkında Tavsilat Veriniz	Herhangi Bir İş Hakkında Bilgi vs. Ortalama Adedi	Ayda Çalıştırılan Şahısların Ortalama Adedi	Ayda Çalıştırılan Gündelikleri n Toplam Miktarı	İş Günlerindeki Adedi

1. Ay zarfında açılan tünel ve deliklerin adedi .....
2. Ay zarfında tamamlanan tünel ve deliklerin adedi .....

3. Yukarıdaki 2. paragrafta sözü edilen tünel ve deliklerden elde edilen numuneler teftişe hazır mı .....
  4. a. Bu ruhsatın verildiği maden/taş ocağı malzemesinden ay zarfında herhangi bir şey bulundu mu .....
  - b. Bulunmuşsa mevki ve miktar hakkında bilgi veriniz .....
  5. Önemli olan başka herhangi bir maden veya taş ocağı malzemesi buldu mu .....
  6. Ay zarfında ölümcül kazaların adedi .....
  7. Ay zarfında büyük kazaların adedi .....
  8. Ay zarfında küçük kazaların adedi .....
- Yukarıdakilerin yapılan iş ve sarfedilen paraların doğru ve gerçek bir kaydı olduğunu beyan ederim.

Tarih: .....

Ruhsat Sahibi: .....

Not: Rapor doğru olarak hazırlanarak her ayın 20 sinden önce Maden Dairesi Müdürüne teslim edilmelidir. Ay zarfında hiçbir iş yapılmaması halinde hiçbir iş yapılmadığına dair rapor gönderilmelidir.

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 39)

Forma L

İcar Mukavelesi Hakkında Rapor.

(Bu rapor doğru olarak hazırlanmalı ve her ayın yirmisinden önce Maden Dairesi Müdürüne sunulmalıdır)

Şirket veya Kiracının Adı : .....

Maden İcar Mukavelesi No : .....

19....., ...ayı Raporu.

İnkişaf İşler								
Galeriler			Yığın ve Yeraltı Tünelleri			Delik ve Kesmeler		
Mevki	Ay Zarfında Kaç Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Mevki	Ay Zarfında Kaç Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Mevki	Ay Zarfında Kaç Ayak	Yıllık Ayak Toplamı
Toplam								

İnkişaf İşler						
Çeşitli İnkişaf			Açılan Delikler			
Tarifi	Ay Zarfında Kaç Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Mevki	Ay Zarfında Kaç Ayak	Yıllık Ayak Toplamı	Maden Cevherinin M

Tonaj (Uzun veya Kısa Ton Olduğunu Belirtiniz)				
Ay Zarfında Çıkarılan Ton	Ay Zarfında İşletilen Ton	Ay Zarfında Üretilen Ton	Ay Zarfında İhraç Edilen Ton	Ay Zarfında Ülke İçinde Satılan Veya Kullanılan Ton

İş günleri adedi .....

Günlük olarak yeraltında çalıştırılan şahısların ortalama adedi .....
Günlük olarak yer üstünde çalıştırılan şahısların ortalama adedi .....
Esas motorların beygir gücü .....
Yeraltında çalışan işçilere ödenen toplam miktar £.....
Yerüstünde çalışan işçilere ödenen toplam miktar £ .....
Yeraltı işçilerine ödenen gündelik ortalaması (mils olarak) .....
Yerüstü işçilerine ödenen gündelik ortalaması (mils olarak) .....
Personel adedi .....
Personele ödenen toplam miktar £.....
Ay zarfında inşa edilen ve kurulan tesislerin değeri £ .....
Ay zarfındaki toplam masraf £ .....
Ay zarfındaki ölümcül kazaların adedi .....
Ay zarfındaki büyük kazaların adedi .....
Ay zarfındaki küçük kazaların adedi .....
Ay zarfında verilen ilk yardım belgeleri adedi .....
Ay zarfında patlatıcı maddelerin adedi .....
Ay zarfında işe alınan ve işlerine son verilen personelin adedi .....
Görüşler .....

Yukarıda verilen bilginin doğru ve gerçek olduğunu işbu belge ile tasdik ederim.

Tarih : .....

İmza : .....
Mevki : .....

Beşinci Cetvel
1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi
(Madde 39)
Forma M

Taş Ocağı Ruhsatı Hakkında Rapor.

(Bu rapor doğru olarak hazırlanmalı ve her ayın yirmisinden önce Maden Dairesi Müdürüne sunulmalıdır)

Ruhsat Sahibinin İsmi : .....

Taş Ocağı Ruhsatı No : .....

19....., ...ayı Raporu.

Tonaj (Uzun veya Kısa Ton Olduğunu Belirtiniz)				
Ay Zarfında Çıkarılan Ton	Ay Zarfında İşletilen Ton	Ay Zarfında Üretilen Ton	Ay Zarfında İhraç Edilen Ton	Ay Zarfında Ülke İçinde Satılan Veya Kullanılan Ton

İş günü adedi .....

(Bu kısmın altına Forma L'dekilerin aynı sonuna kadar yazılacak)

Beşinci Cetvel
1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi
(Madde 40)
Forma N

Yıllık Rapor

İcar Mukavelesi sahibinin adı: .....

Önceki yıl hakkındaki faaliyetler hakkında her yılın 20 Ocak tarihinden önce Maden Dairesi Müdürüne aşağıdaki başlıklar altında doğru bilgi verilmelidir.

Not: Her maden için ayrı bir rapor gerekmektedir.

1. İnkişaf tabakaları bulma, hazırlama ve ilerideki işaretler dahil maden ve işletme tesislerindeki faaliyetlerin özeti. Çıkarılan cevherin sınıf ve tonajı. İhraç edilen cevher ve konsantreleri sınıf ve tonajı. Yıl sonunda elde mevcut stokların sınıf ve tonajı.
2. Yapılan inşaat hakkında kısa detaylar ve değeri.
3. Erzak durumu ve maliyeti.
4. Gelecek yılki tahmini verim dahil genel durum ve görünüm.
5. (a) yer üstü ve (b) yer altı erkek işçiler ve (c) yer üstü kadın işçiler için aylık, haftalık veya günlük olduğunu belirtmek şartıyla çalışan işçilerin ortalama adedi ve ortalama gündelik oranı.
6. İşçilik durumu,
7. Yıl zarfındaki tahmini toplam masraf.
8. (i) Tesis edilen primer motorlar
(ii) Yakıt ve yağ bedeli
9. Arama faaliyetleri.

Mümkün olduğu derecede tam bir rapor istenmektedir.

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 40)

Forma O

Yıllık Rapor

Ruhsat Sahibinin Adı: .....

Önceki yıl hakkındaki faaliyetler hakkında her yılın 20 Ocak tarihinden geç olmamak üzere Maden Dairesi Müdürüne aşağıdaki başlıklar altında doğru bilgi verilmelidir.

Not: Her Taş Ocağı için ayrı bir rapor gerekmektedir.

1. Çıkarılan malzemenin tonajını bildirmek şartıyla taş ocaklarındaki faaliyetlerin özeti.
2. Kırılan, kireç haline konulan ve üretilen tamamlanmış malzemenin tonajını vermek suretiyle tesisteki faaliyetlerin özeti.
3. Yıl sonunda elde mevcut stok.
4. İnşaat işleri ve bedeli.
5. (a) Erkek işçiler (taş ocakları)
(b) Erkek İşçiler (öteki işler) ve
(c) Kadın İşçiler
için aylık, haftalık veya günlük olduğunu belirtmek şartıyla işçilerin ortalama adedi ve ortalama gündelik oranı.
6. İşçilik durumu.
7. Gelecek yılki tahmini verim dahil genel durum ve görünüş.
8. Erzak durumu ve maliyet.
9. Yıl zarfındaki tahmini toplam masraf. Kıbrıs'ta sarfedilen miktar ayrı gösterilmelidir.
10. Arama faaliyetleri.
11. (i) Tesis edilen primer motorlar.
(ii) Yakıt ve yağ bedeli.

Mümkün olduğu derecede tam bir rapor istenmektedir.

Altıncı Cetvel
1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi
(Madde 132)
Forma P
İlk Yardım Ehliyet Belgesi

Bay/Bayan ..... nin/nın özellikle maden arama, madencilik ve taş ocağı kazalarında yaralananlara ilk yardım tedavisi yapmağa ehliyeti olduğunu tasdik ederim.

Tarih: .....

İmza: .....

Sağlık Servisleri Müdürü

Yedinci Cetvel

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 158 - 163)

Forma R

Kazada Yaralanma veya Tehlikeli Olay Raporu

Maden Dairesi Müdürü, Lefkoşa.

- Mal sahibi, icar mukavelesi veya ruhsat sahibinin adı
- Yaralı şahsın tam ismi
- Adresi
- Cinsiyeti
- Yaşı
- Mesleği
- Kaza veya tehlikeli olayın nerede yer aldığı
- Arama ruhsatı / Maden icar mukavelesi / Taş ocağı ruhsat No.
  - a. Yer altı
  - b. Yer üstü
- Yaralının kaza günü işe başladığı saat
- Kaza veya tehlikeli olayın yer aldığı

Saat: .....

Tarih:

.....

- İlk yardım tedavisi yapıldı mı?
- Yapıldı ise kimin tarafından
- Kaza veya tehlikeli olayın nedeni
- Yara veya zararın mahiyet veya derecesi
- Sakatlığın muhtemel süresi
- Yaralı ile görüşülebilecek yerin adresi
- Büyük / Küçük kaza

Tarih: .....

.....
Mal Sahibi, Ruhsat Sahibi veya Sorumlu
Şahsın İmzası

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 159 (2))

Forma S

Şahit Celbnamesi

Bay/Bayan ..... ye/ya adres
..... tarihinde .....de/da
yer alan kaza için yapılacak soruşturmada ifade vermek maksadıyla ..... tarihinde
..... ye/ya huzuruna gelmeğe celbolunursunuz.

Soruşturmada başarı sağlanamaması sizin için bir tehlike teşkil etmeyecektir.

Tarih: .....
.....

Maden Dairesi Müdürü

Sekizinci Cetvel

1958 Maden ve Taş Ocakları Nizamnamesi

(Madde 36)

- 1- Bu cetvelde metin başka türlü gerekmedikçe "kıymet" şunları ifade eder.
(a) Maden ve taş ocağı malzemeleri ile ilgili olarak ihraç kıymeti FOB kıymeti ifade eder.
(b) Yerli olarak satılan madenlerle ilgili olarak kıymet gerçek satış fiyatını ifade eder.
2- İcar mukavelesi ve ruhsat sahibi aşağıda gösterilen maden veya taş ocağı malzemeleri için aşağıdaki oranda imtiyaz ücreti ödenir;

	Kıymetinin
- Bir madende çıkan veya akan sulardan teressüp ettirilmiş bakır.	% 2,5
- Başka sölüzyonlardan teressüp ettirilmiş bakır	% 2
- Bakır konsantröleri	% 1,5
-Altın, Gümüş, kobalt ve nikel ihtiva eden cevher veya tortular	% 1,5
- Bakır piritleri yani bakır ihtiva ettikleri için satıldığında para kazandıran piritler	% 1
- Piritler yani ihtiva ettikleri bakırdan dolayı satıldığında para kazandırmayan piritler	% 0,5
- Krom, manganezyum ve manganez cevherleri (her ton için)	75 mils
- Kireç	% 3
- Sadece boya veya toprağı olarak satılan umber, okr ve öteki maddeler (her ton için)	50 mils
- Olya ve civa macunu (puty powder) olarak kullanılmak için çıkarılan tebeşir veya öteki kalsiyumlu cevherler (her ton için)	50 mils
- Bentonitli kalker ve silisli kumlar (her ton için)	50 mils
- Alçı, ham veya yakılarak toz haline getirilmiş (her ton için)	15 mils
- Kireç taşı, mermer veya başka herhangi bir taş büyük parçalar halinde çıkarılan ve mozaik endüstrisinde kullanılan	% 2
- Kireçtaşı, mermer veya herhangi başka bir taşı parlak plakalar halinde çıkarılan ve süs için kullanılan	% 1
- Kırık kireç taşı veya kırık mermer veya başka herhangi bir kırık taş; mozaik endüstrisi için çıkarılan	% 1

- Kireç taşı, gerek işletilmemiş gerekse fırınlanmamış (her tonu için) 50 mils
- Ruhsat sahibi tarafından kullanılan veya ülke içinde satılan veya elden çıkarılan taş ocağı malzemesi için Hiç
- Yukarıda söz konusu edilmeyen başka herhangi bir maden veya taş ocağı malzemesi % 5

(b) Bir arama ruhsatı sahibi Kanununun 15 (3) maddesi uyarınca muhafaza ettiği veya elden çıkardığı her hangi bir maden veya taş ocağı malzemesi için aşağıdaki oranlarda imtiyaz ücreti öder;

(i) Bunların muhafaza ettiği veya elden çıkardığı zamandaki geçer piyasa değeri üzerinden % 5.

Muhafaza etme halinde geçer piyasa değeri 15 (3) maddesi altında verilen yetki tarihinden önceki altı ay zarfında satılmış benzeri maden veya taş ocağı maddelerinin ortalama değerini ifade eder,

(ii) Arama ruhsatının sona ermesi veya iadesinden önce hamilinin maden veya taş ocağı maddelerinin çıkarıldığı saha için bir madde icar mukavelesi veya taş ocağı ruhsatı alması halinde arama faaliyetleri sırasında muhafaza edilen maden veya taş ocağı maddeleri ile ilgili olarak ödenmiş herhangi bir fazla imtiyaz ücreti için icar mukavelesi veya taş ocağı ruhsatında gerekli tenzilat yapılır.

3- İmtiyaz ücretleri aşağıdaki şekilde ödenir.

a. Maden veya Taş Ocağı maddelerinin ihrac edildiği hallerde; imtiyaz ücretini tesbit esası ton başına belli bir fiat olduğu takdirde imtiyaz ücreti ihtiyacın yapıldığı tarihte derhal Gümrük Müdürüne de imtiyaz ücretini takdir esası kıymetin bir yüzdeliği olduğu takdirde ücret kısmen ödenir. İhracatın yapıldığı tarihte yer alan bu kısmı ödeme ihracatının ürünün tahmini kıymetine istinad ettirilir. Bunu müteakip ihrac edilen ürünün gerçek kıymetinin tesbiti üzerine "ihracatçı Gümrük Müdürüne bir beyanname göndererek ya ödediği fazla imtiyaz ücretinin iadesini ister ya da ödenmemiş kalan her hangi bir ücreti öder:

Ancak bir icar mukavelesi veya ruhsat sahibi tarafından muntazam şekilde ihracat yapılması halinde böyle bir icar mukavelesi veya ruhsat sahibi beyannameyi her üç ayda bir sunabilir.

b. Madenin icar mukavelesi sahibi tarafından kullanılması veya ülke içinde satılması veya elden çıkartılması halinde;
İmtiyaz ücretleri 39. maddede istenilen rapor sunulduğu zaman Maden Dairesi Müdürüne ödenir,

c. Maden veya Taş Ocağı malzemesi kanununun 15 (3) maddesi uyarınca muhafaza edilmesi veya elden çıkarılması halinde yetki, imtiyaz ücretlerinin ödeneceği şekil ve zamanı da şarta bağlar.

18 Temmuz 1958